

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ ■ DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

**Κανονισμός του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών
Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής
Εργασίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης**

Κομοτηνή 2025

Άρθρο 1

Γενικές Αρχές

Στον παρόντα Κανονισμό ορίζονται οι διαδικασίες και οι βασικοί κανόνες που αφορούν τη λειτουργία του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης (ΔΠΘ). Ο Κανονισμός, αφού καταρτιστεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, ισχύει από την έγκρισή του από τη Σύγκλητο του ΔΠΘ και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος για την ενημέρωση των φοιτητών/τριών και των διδασκόντων/ουσών.

Άρθρο 2

Στόχοι του ΠΠΣ

Η αποστολή του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας (Τ.Κ.Ε) είναι η άρτια θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών στους σημαντικότερους κλάδους της κοινωνικής εργασίας με την ανάπτυξη και διάδοση υψηλού επιπέδου γνώσεων που μεταφέρονται ως δεξιότητες στους/στις φοιτητές/τριες για τη κατανόηση, ερμηνεία και μεθοδολογία αντιμετώπισης ατομικών και κοινωνικών προβλημάτων που άπτονται της κοινωνικής εργασίας. Το Τμήμα εναρμονίζεται με το διεθνή ορισμό της Κοινωνικής Εργασίας, που αποφασίστηκε το 2014 από τη Διεθνή Ένωση Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (ISSW) και τη Διεθνή Ομοσπονδία Κοινωνικών Λειτουργών (IFSW), σύμφωνα με τον οποίο:

«Η Κοινωνική Εργασία είναι εφαρμοσμένο επάγγελμα αλλά και ακαδημαϊκό πεδίο που προωθεί την κοινωνική αλλαγή και ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την ενδυνάμωση και απελευθέρωση των ανθρώπων. Οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συλλογικής ευθύνης και του σεβασμού της διαφορετικότητας είναι κεντρικές στην κοινωνική εργασία, η οποία θεμελιώνεται από τις θεωρίες της κοινωνικής εργασίας, των κοινωνικών επιστημών, των ανθρωπιστικών επιστημών και τη γηγενή γνώση, και συνδέει ανθρώπους και δομές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής αλλά και να ενισχύσει την ευημερία τους».

Στο παραπάνω πλαίσιο, σκοπός του ΠΠΣ είναι η μέσω της εκπαίδευσης ενδυνάμωση των φοιτητών/τριών προκειμένου να λειτουργήσουν ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες, οι οποίοι υπερασπίζονται τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των παιδιών και των γυναικών, συνεργάζονται με άτομα που βιώνουν συνθήκες ευαλωτότητας και λειτουργούν ως εκπρόσωποι και διαμεσολαβητές τους, και προωθούν την αποδοχή και την ένταξη των ετεροτήτων, την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη.

Στόχοι του ΠΠΣ είναι η προαγωγή της έρευνας στην κοινωνική εργασία και η προετοιμασία των φοιτητριών και φοιτητών για τη μελλοντική τους εξέλιξη σε επιστημονικό και επαγγελματικό επίπεδο. Η λήψη πτυχίου συνεπάγεται μεταξύ άλλων την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, η οποία οδηγεί σε απόκτηση Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος.

Άρθρο 3

Μαθησιακά Αποτελέσματα-Προσόντα αποφοίτων

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους οι πτυχιούχοι/πτυχιούχες του Τμήματος θα διαθέτουν γνώση και κατανόηση των θεωριών και των μεθόδων Κοινωνικής Εργασίας και δυνατότητα σύνθεσης και ανάλυσής τους μέσα από κριτικό στοχασμό και ανασκόπηση για την εξαγωγή συμπερασμάτων και ερμηνείων αναφορικά με τα πεδία παρέμβασης, γνώση των πολιτικών προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κοινωνικής και οικονομικής δικαιοσύνης καθώς και των προγραμμάτων παρέμβασης για ανάπτυξη και ευημερία του γενικού άλλα και ειδικών πληθυσμών, γνώση μεθόδων εκτίμησης και αξιολόγησης των κοινωνικών παρεμβάσεων και αναγκών σε άτομα, ομάδες και κοινότητες, γνώση και κατανόηση της ανθρώπινης ανάπτυξης, συμπεριφοράς και αλληλεπίδρασης με το κοινωνικό περιβάλλον, γνώση των

μοντέλων, των τεχνικών παρέμβασης και των καλών πρακτικών που εφαρμόζονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο στα ποικίλα πεδία εφαρμογής της κοινωνικής εργασίας, γνώση του επαγγελματικού κώδικα ηθικής και δεοντολογίας αναφορικά με τις αρχές, τις δυνατότητες, τα όρια στα ποικίλα πεδία παρέμβασης της κοινωνικής εργασίας, αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και άλλων πηγών για συλλογή και ανάλυση έγκυρων πληροφοριών, και χρήση βιβλιογραφικών πηγών και καλών πρακτικών πέραν της μητρικής και σε δεύτερη γλώσσα της ΕΕ.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους οι πτυχιούχοι/πτυχιούχες του Τμήματος θα είναι ικανοί/ές να:

Κατανοούν τη διεπιστημονική βάση, τις θεωρίες και τις μεθόδους της Κοινωνικής Εργασίας, να αναλύουν κριτικά και συνθέτουν τα κατάλληλα για κάθε παρέμβαση μοντέλα ανάλογα με τις συνθήκες των ατόμων, των ομάδων και των κοινοτήτων.

Σχεδιάζουν και υλοποιούν έρευνες κοινωνικών προγραμμάτων, εκτίμησης κοινωνικών αναγκών, αξιολόγησης κοινωνικών υπηρεσιών και αυτο-αξιολόγησης.

Αναπτύσσουν τις μετα-γνωστικές τους ικανότητες, με συνεχή επιμόρφωση, εποπτεία, εξειδίκευση και επαγγελματική ανάπτυξη.

Αναπτύσσουν ικανότητες κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας, επίλυσης προβλημάτων καταστάσεων κρίσης, καινοτομίας, συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων και ικανότητα προσαρμογής στις συνθήκες και στο περιβάλλον στο οποίο παρεμβαίνουν.

Αναπτύσσουν ικανότητα κινητοποίησης ατόμων και ομάδων για επίτευξη κοινών στόχων, ανάληψη πρωτοβουλιών αλλά και ικανότητα σχεδιασμού και διαχείρισης προγραμμάτων παρέμβασης.

Αναπτύσσουν ικανότητες συμβουλευτικής για πρόληψη και επίλυση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, και προαγωγή της προσωπικής ανάπτυξης και αλλαγής του ατόμου και του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Εφαρμόζουν με ευελιξία παρεμβάσεις Κοινωνικής Εργασίας για πρόληψη, έγκαιρη παρέμβαση και επίλυση προβλημάτων σε άτομα, ομάδες, κοινότητες και οργανισμούς βάσει των αρχών του κώδικα επαγγελματικής ηθικής και δεοντολογίας.

Σχεδιάζουν, υλοποιούν και αξιολογούν παρεμβάσεις με βάση τις εξατομικευμένες και ειδικές ανάγκες αλλά και την αρχή της αποδοχής της διαφορετικότητας ατόμων, ομάδων, κοινοτήτων και οργανισμών.

Συμμετέχουν στον σχεδιασμό πολιτικής και πρακτικών προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της κοινωνικής και οικονομικής δικαιοισύνης αλλά και αποτελεσματικών υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

Σχεδιάζουν και υλοποιούν επιστημονικά τεκμηριωμένα προγράμματα και παρεμβάσεις που διασφαλίζουν την ευημερία του γενικού πληθυσμού και ειδικών πληθυσμών και κατανόηση των ηθικών και άλλων διλημμάτων με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι οι κοινωνικοί λειτουργοί στην πρακτική τους.

Κινητοποιούν άτομα, ομάδες, οικογένειες, οργανισμούς για τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, τη διασφάλιση πόρων και στην ανάπτυξη παρεμβάσεων για την επίλυση σχετικών προβλημάτων.

Αξιολογούν τις παρεμβάσεις και προβαίνουν σε αυτο-αξιολόγηση αναφορικά με τους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, ικανότητες συλλογής ανάλυσης στοιχείων και δεδομένων της επαγγελματικής πρακτικής.

Προβαίνουν σε συνηγορία ατόμων, ομάδων, κοινοτήτων και οργανισμών στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση πολιτικών προαγωγής της κοινωνικής δικαιοισύνης.

Έχουν θετική στάση σχετικά με την κατανόηση του ρόλου, των ορίων παρέμβασης και της ταυτότητας του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού και υιοθέτηση ανάλογης επαγγελματικής στάσης και συμπεριφοράς, την αποδοχή της διαφορετικότητας, της πολυπολιτισμικότητας και προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την άρση των ανισοτήτων και προκαταλήψεων και την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής, την υπεράσπιση μοντέλων κοινωνικής πολιτικής που προάγουν την κοινωνική ανάπτυξη και τη θετική αλλαγή, θετική στάση απέναντι στην αξιολόγηση των παρεμβάσεων και στην αυτο-αξιολόγηση με βάση την αρχή της διασφάλισης της ποιότητας των υπηρεσιών, θετική στάση για συνεχή

εκπαίδευση και εποπτεία.

Οι πτυχιούχοι/πτυχιούχες του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν Άδεια Ασκήσεως Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 23(2)/1992). Επίσης, ως επαγγελματίες έχουν κατοχυρώσει το δικαίωμα να απασχολούνται αυτοδύναμα ή σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες σε όλους τους τομείς δραστηριότητας που αποβλέπουν σε (α) πρόληψη και θεραπεία-αποκατάσταση κοινωνικών προβλημάτων και (β) σε βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της κοινωνικής λειτουργικότητας ατόμων και ομάδων με την πραγμάτωση θεσμικών αλλαγών, μέσα στην κοινότητα. Κύριοι τομείς απασχόλησης τους είναι η κοινωνική πρόνοια, η υγεία, η ψυχική υγεία, η κοινωνική ασφάλιση, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η απασχόληση, η εκπαίδευση, η κοινοτική οργάνωση και ανάπτυξη, οι κοινωνικές υπηρεσίες των υπουργείων Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθώς και οι κοινωνικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 50/1989-ΦΕΚ 23/A/26.1.1989).

Περισσότερες πληροφορίες: <http://sw.duth.gr>

Άρθρο 4

Εισαγωγή στο ΠΠΣ

1. Η εισαγωγή στο ΠΠΣ Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας πραγματοποιείται:
  - α) με το εκάστοτε ισχύον σύστημα εισαγωγικών Πανελλαδικών εξετάσεων του αρμόδιου υπουργείου (για απόφοιτους Λυκείου ή υπαγόμενους σε ειδικές κατηγορίες),
  - β) με κατατακτήριες εξετάσεις (για απόφοιτους άλλων Τμημάτων ή Σχολών). Όλα τα σχετικά με τη διαδικασία των κατατακτηρίων αναφέρονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ (Παράρτημα 4). Το εξάμηνο κατάταξης πτυχιούχων στο ΠΠΣ Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο του 5ου εξαμήνου. Με απόφασή της η Συνέλευση του Τμήματος απαλλάσσει τους/τις κατατασσόμενους/ες από την εξέταση των τριών (3) μαθημάτων στα οποία εξετάστηκαν για την κατάταξή τους, υπό την προϋπόθεση ότι τα μαθήματα αυτά αντιστοιχούν σε μαθήματα του ΠΠΣ και ρυθμίζει κάθε σχετικό θέμα φοίτησης.
  - γ) με ποσοστό 5% επιπλέον των θέσεων εισακτέων, χωρίς εξετάσεις, για πάσχοντες/ουσες από σοβαρές παθήσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- δ) Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης, κατόπιν εισήγησης του/της Πρύτανη και γνώμης του/της Κοσμήτορα της αντίστοιχης Σχολής, δύνανται να εγγράφουν στο ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας αλλοδαποί-αλλογενείς φοιτητές/τριες τρίτων χωρών. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ανά Τμήμα ο αριθμός των εισακτέων αλλοδαπών-αλλογενών φοιτητών/τριών, τα κριτήρια εισαγωγής, το ύψος των διδάκτρων που αντιστοιχεί στο συνολικό κόστος των σπουδών στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, τα κριτήρια τυχόν χορήγησης υποτροφιών απαλλαγής από την καταβολή διδάκτρων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η συγκρότηση, η σύνθεση και οι κανόνες λειτουργίας των επιτροπών επιλογής των υποψηφίων ανά Τμήμα, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων των υποψηφίων, οι κανόνες συνέχισης φοίτησης, οι κανόνες διαγραφής και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια, για την εφαρμογή της παρούσας. Η γνώμη του/της Κοσμήτορα του παραπάνω εδαφίου διατυπώνεται κατόπιν γνώμης της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας. Οι αποφάσεις κοινοποιούνται στον/στην Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και την Εθνική Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης.
2. Με απόφαση του/της Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, που εκδίδεται το αργότερο έως τη 15^η Μαΐου εκάστου έτους, κατόπιν εισήγησης της Συγκλήτου μετά από πρόταση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται ο αριθμός των εισακτέων στο Τμήμα για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 5

Εγγραφή στο ΠΠΣ

1. Η φοίτηση στο ΠΠΣ Κοινωνικής Εργασίας αρχίζει με την πρώτη εγγραφή του/της φοιτητή/τριας. Η εγγραφή των φοιτητών/τριών που εισάγονται, πραγματοποιείται στην αρχή του χειμερινού εξαμήνου από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής <https://eregister.it.minedu.gov.gr/>, σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται και αφορούν όλα τα ΑΕΙ.
2. Η εγγραφή των φοιτητών/τριών που ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες (μετεγγραφές, κατατάξεις κ.ά.) πραγματοποιούνται κάτω από ειδικές προϋποθέσεις, με την προσκόμιση των δικαιολογητικών τα οποία προβλέπονται από αντίστοιχες διατάξεις και σε προθεσμίες που ανακοινώνονται εγκαίρως.
3. Η ιδιότητα του/της φοιτητή/τριας αποκτάται με την εγγραφή του/της στο Πανεπιστήμιο, κατά τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
4. Για τη χορήγηση ακαδημαϊκής φοιτητικής ταυτότητας οι φοιτητές/τριες υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους στον δικτυακό τόπο <https://academicid.minedu.gov.gr>. Κατόπιν, αφού εγκριθεί η αίτηση από τη Γραμματεία, μπορούν οι φοιτητές/τριες να παραλαμβάνουν την ακαδημαϊκή φοιτητική ταυτότητά τους από συγκεκριμένο σημείο παράδοσης, το οποίο θα έχουν επιλέξει κατά την υποβολή της αίτησής τους.
5. Με την εγγραφή του/της στο ΠΠΣ ο/η φοιτητής/τρια αποδέχεται τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΠΠΣ και τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ και όλες τις σχετικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 6

Εγγραφή σε εξάμηνα – Δήλωση μαθημάτων

1. Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται στην αρχή κάθε εξαμήνου ηλεκτρονικά εγγραφή και δήλωση των μαθημάτων τα οποία θα παρακολουθήσουν και στα οποία θα εξεταστούν. Ειδικότερα, δηλώσεις μαθημάτων διενεργούνται στο διάστημα 15 Σεπτεμβρίου έως 30 Σεπτεμβρίου, για το χειμερινό εξάμηνο και από 1 Φεβρουαρίου έως 15 Φεβρουαρίου για το εαρινό εξάμηνο. Ειδικώς για τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες η δήλωση μαθημάτων ξεκινά την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της εγγραφής τους με προθεσμία 15 ημερών.
2. Η διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου πραγματοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (European Credit Transfer and Accumulation System- ECTS) ανά ακαδημαϊκό έτος, 30 ανά εξάμηνο.
3. Ο ανώτατος αριθμός πιστωτικών μονάδων ECTS που αντιστοιχούν στα μαθήματα του εξαμήνου φοίτησης, τα οποία μπορεί να δηλώσει κάθε φοιτητής/τρια δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) μονάδες ECTS. Εκτός από τα μαθήματα του εξαμήνου φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια δηλώνει επίσης τα μαθήματα (υποχρεωτικά ή επιλογής), εργαστηριακά μαθήματα, κλινικές, κ.ά. που έχει δηλώσει στα προηγούμενα εξάμηνα και στα οποία επιθυμεί να εξεταστεί, εφόσον δεν τα έχει ολοκληρώσει επιτυχώς. Η δήλωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει τα εξαρτημένα από προαπαιτούμενα μαθήματα, στα οποία δεν έχει εκπληρωθεί η προαπαίτηση.
4. Οι δηλώσεις μαθημάτων των νεοεισερχομένων φοιτητών/τριών υποβάλλονται μετά την εγγραφή τους στο Τμήμα και, σε κάθε περίπτωση, εντός των προθεσμιών, όπως εκάστοτε ισχύουν. Δεν είναι δυνατό να προσέλθει σε εξετάσεις φοιτητής/τρια σε μάθημα για το οποίο δεν έχει υποβάλει δήλωση εγγραφής, στις αντίστοιχες περιόδους εγγραφής/δήλωσης μαθημάτων.
5. Οι διαδικασίες εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων πραγματοποιούνται από τους/τις φοιτητές/τριες ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος του ΔΠΘ (<https://students.duth.gr>). Τόσο η εγγραφή όσο και η δήλωση μαθημάτων των φοιτητών/τριών σε κάθε εξάμηνο αποτελούν από κοινού απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου ο/η φοιτητής/τρια να ενεργοποιηθεί και να συνεχίσει τις σπουδές του/της στο ίδρυμα.
6. Εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης μαθημάτων δεν γίνεται δεκτή. Φοιτητές/τριες που δεν έχουν υποβάλει δήλωση μαθημάτων δεν γίνονται δεκτοί στις εξετάσεις του οικείου εξαμήνου για τα μαθήματα αυτά και, εάν παρά ταύτα συμμετείχαν σε αυτές, ο βαθμός επιτυχίας που τυχόν έλαβαν δεν λαμβάνεται υπόψη και

δεν καταχωρίζεται σε καμία εξεταστική περίοδο. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. μακρά ασθένεια) για τα παραπάνω ζητήματα δύναται να αποφασίζει η Συνέλευση του Τμήματος κατά την κρίση των μελών της.

7. Η δήλωση μαθημάτων δίνει στον/στη φοιτητή/τρια το δικαίωμα:

- Παρακολούθησης μαθημάτων κ.ά. του εξαμήνου φοίτησης,
- Παραλαβής των σημειώσεων και συγγραμμάτων του εξαμήνου φοίτησης (έως του ορίου που ορίζεται από το ΠΠΣ).
- Συμμετοχής στις εξετάσεις: α)των μαθημάτων του εξαμήνου φοίτησης (εαρινού ή χειμερινού) και β) μαθημάτων που έχει δηλώσει στα προηγούμενα εξάμηνα και στα οποία ο/η φοιτητής/τρια επιθυμεί να εξεταστεί, εφόσον δεν τα έχει ολοκληρώσει επιτυχώς (εαρινού ή χειμερινού) και γ) καθώς και στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου.

Άρθρο 7

Οργάνωση του ΠΠΣ

1. Ο πρώτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του οποίου κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS) και ολοκληρώνεται με την απονομή του τίτλου σπουδών.

2. Το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας διοργανώνει ένα πρόγραμμα σπουδών πρώτου κύκλου, το οποίο εντάσσεται στο αναπτυξιακό σχέδιο του Τμήματος και το στρατηγικό σχέδιο του ΔΠΘ, αποσκοπεί στην προαγωγή της γνώσης, διέπεται από επιστημονική συνοχή και πληρεί προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών. Το ΠΠΣ του Τμήματος πιστοποιείται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ) περιοδικά ανά πέντε (5) έτη στο πλαίσιο αξιολόγησης του Τμήματος.

3. Ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου ή διπλώματος, ανέρχεται σε οκτώ (8) εξάμηνα.

4. Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στο ΠΠΣ για την απονομή του τίτλου σπουδών είναι ο χρόνος των οκτώ (8) ακαδημαϊκών εξαμήνων προσαυξημένος κατά τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ καθορίζονται οι διαδικαστικές λεπτομέρειες και τα δικαιολογητικά για την κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας που ανάγονται στο πρόσωπο του/της φοιτητή/τριας ή στο πρόσωπο συγγενούς πρώτου βαθμού εξ αίματος ή συζύγου ή προσώπου με το οποίο ο/η φοιτητής/τρια έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, όπως και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις μερικής φοίτησης ή αναστολής.

5. Το ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας περιλαμβάνει 67 μαθήματα. Τα μαθήματα του ΠΠΣ διακρίνονται σε υποχρεωτικά και προαιρετικά ή επιλεγόμενα, τα δε τελευταία σε υποχρεωτικής και ελεύθερης επιλογής. Τα μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής επιλέγονται από αντιστοιχες ομάδες ή ενότητες προαιρετικών ή επιλεγόμενων μαθημάτων του ΠΠΣ. Όλα ή ορισμένα από αυτά είναι δυνατό να οργανώνονται σε διακριτές ομάδες ή ενότητες μαθημάτων που ανήκουν σε διαφορετικές κατευθύνσεις - επιστημονικά πεδία.

Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση 143 διδακτικών μονάδων (ΔΜ) που αντιστοιχούν σε 240 πιστωτικές μονάδες ECTS. Από αυτά 33 μαθήματα είναι υποχρεωτικά για όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος και διδάσκονται στα οκτώ (8) εξάμηνα με τους τίτλους και την περιγραφή των μαθημάτων.

Η διάρκεια του ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δ.Π.Θ. είναι τέσσερα (4) ακαδημαϊκά έτη κατανεμημένα σε οκτώ (8) εξάμηνα και περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες μαθημάτων:

- **Μαθήματα Υποβάθρου:** Τα μαθήματα εκείνα που, αν και δεν αναφέρονται άμεσα στην επιστήμη που θεραπεύει το Πρόγραμμα Σπουδών, ωστόσο αποτελούν αναγκαία προϋπάρχουσα επιστημονική γνώση για να μπορέσει ο φοιτητής/τρια να αντιληφθεί θέματα άμεσα εντασσόμενα σ' αυτήν.

- **Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής:** Πρόκειται για τα μαθήματα εκείνα που αναφέρονται σε γνωστικά πεδία που εντάσσονται άμεσα στο επιστημονικό αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών.
- **Μαθήματα Γενικών Γνώσεων:** Μαθήματα που δεν σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το επιστημονικό αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών, αλλά στοχεύουν στην ευρύτερη παιδεία του/της φοιτητή/τριας ως επιστήμονα και πολίτη.
- **Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων:** Μαθήματα που δεν στοχεύουν στην παροχή επιστημονικής γνώσης στο αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών, αλλά στην καλλιέργεια και ανάπτυξη άλλων δεξιοτήτων του/της φοιτητή/τριας.

Οι πτυχιούχοι/πτυχιούχες αποφοιτούν έχοντας:

- παρακολουθήσει και εξεταστεί επιτυχώς σε 39 μαθήματα (27 Υποχρεωτικά και 12 Επιλογής), τρία εκ των οποίων επιλογής μπορούν να αντικατασταθούν από την επιτυχή υποστήριξη προαιρετικής πτυχιακής εργασίας,
- πραγματοποιήσει επιτυχώς Πρακτική Άσκηση I και II και
- συγκεντρώσει συνολικά 240 πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Ψηφιακές Δεξιότητες ECDL (European Computer Driving Licence)

Η βεβαίωση ψηφιακών ικανοτήτων απονέμεται στους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εξετάζονται με επιτυχία στην ακόλουθη ομάδα των τεσσάρων μαθημάτων : Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων I, Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων II, Πληροφορική I και Πληροφορική II.

6. Η πτυχιακή διπλωματική εργασία του ΠΠΣ είναι προαιρετική, εκπονείται κατά το τελευταίο έτος σπουδών (Ζ και Η εξάμηνο) και αντιστοιχεί σε 15 ECTS. Οι διαδικασίες ανάθεσης και εκπόνησης πτυχιακής εργασίας περιγράφονται στον Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών του Τμήματος στο Παράρτημα 2 του παρόντος.

7. Στο Παράρτημα 1 του παρόντος παρατίθεται το Πρόγραμμα Σπουδών, ενώ στον ετήσιο Οδηγό Σπουδών του, περιέχονται όλες οι σχετικές με το ΠΠΣ λεπτομέρειες.

Άρθρο 8

Εκπαιδευτικές δραστηριότητες

1. Η οργάνωση ενός μαθήματος, ενός εργαστηριακού μαθήματος, κλινικής άσκησης ή άλλης εκπαιδευτικής δραστηριότητας πραγματοποιείται με την επιμέλεια του Τμήματος στο πλαίσιο του ΠΠΣ. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος είναι δυνατόν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που οργανώνονται με την επιμέλεια άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ να εντάσσονται στα ΠΠΣ του Τμήματος είτε ως υποχρεωτικές ή ως ελεύθερης επιλογής. Στο ΠΠΣ του Τμήματος είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται, με την αναγνώριση των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων, και εκπαιδευτικές δραστηριότητες άλλων Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ύστερα από την υπογραφή ειδικού πρωτοκόλλου συνεργασίας που καταρτίζεται μεταξύ των Ιδρυμάτων.

2. Για κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης Υπεύθυνος/η διδάσκων/ουσα. Σε περίπτωση συνδιδασκαλίας ένας/μία από τους/τις διδάσκοντες/ουσες ορίζεται Υπεύθυνος/η. Ο Υπεύθυνος/η της εκπαιδευτικής δραστηριότητας έχει την ευθύνη της ομαλής διεξαγωγής της εκπαιδευτικής δραστηριότητας (είναι αρμόδιος για τον προγραμματισμό, την ανάρτηση του Περιγράμματος στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες του Ιδρύματος, την επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες, κ.ά.). Στις περιπτώσεις συνδιδασκαλίας ο/η Υπεύθυνος/η του μαθήματος έχει και την ευθύνη του συντονισμού των διδασκόντων/ουσών. Οι ώρες διδασκαλίας υπολογίζονται για κάθε διδάσκοντα βάσει της

απόφασης ανάθεσης από τη Συνέλευση και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Περίγραμμα της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

3. Οι φοιτητές/τριες του ΠΠΣ δύνανται να επιλέγουν να παρακολουθούν και να αξιολογούνται σε μαθήματα (ή άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες) άλλου ΠΠΣ του Τμήματος ή ΠΠΣ άλλου Τμήματος του ΔΠΘ που περιλαμβάνονται στον ιδρυματικό κατάλογο, ανεξαρτήτως αν έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα σπουδών τους, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, μαθήματα (ή άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες) προγραμμάτων σπουδών άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ προσμετρώνται για την απονομή του τίτλου σπουδών. Ο ανώτατος αριθμός πιστωτικών μονάδων από την επιτυχή αξιολόγηση σε μαθήματα (ή άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες) προγραμμάτων σπουδών άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ αντιστοιχεί κατ' ανώτατο όριο έως το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού αριθμού πιστωτικών μονάδων ECTS που απαιτούνται για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών.

4. Τα υποχρεωτικά μαθήματα κάθε προγράμματος σπουδών δεν υπολείπονται των τριάντα εννέα (39) διδακτικών ωρών. Επιπλέον των ελάχιστων ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα, κάθε διδάσκων/ουσα δύνανται να οργανώνει διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης και βιωματικής μάθησης σε μικρές ομάδες φοιτητών/τριών, όπως φροντιστηριακές ασκήσεις και ασκήσεις πεδίου.

5. Κάθε φοιτητής/τρια δηλώνει τα προαιρετικά ή επιλεγόμενα μαθήματα όπως προβλέπονται από το ΠΠΣ που παρακολουθεί. Τα προαιρετικά ή επιλεγόμενα μαθήματα πραγματοποιούνται μόνον εφόσον δηλωθούν από ελάχιστο αριθμό δώδεκα (12) φοιτητών/τριών. Η Σύγκλητος του ΔΠΘ, ύστερα από πρόταση της Συνέλευσης του Τμήματος δύνανται σε εξαιρετικές περιπτώσεις να αποφασίζει να διδαχθεί μάθημα επιλογής που έχει δηλωθεί από λιγότερους των 12 φοιτητές/τριες. Σε περίπτωση που ένα μάθημα επιλογής δεν διδαχθεί λόγω του μικρού αριθμού των φοιτητών/τριών που το δήλωσαν, οι φοιτητές/τριες αυτοί/ές μπορούν να υποβάλουν νέα δήλωση σε άλλο μάθημα επιλογής, εκτός της καθορισμένης προθεσμίας δηλώσεων. Είναι δυνατόν να καθορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης των διδασκόντων/ουσών, ανώτατος αριθμός φοιτητών/τριών που μπορούν να δηλώσουν και να παρακολουθήσουν συγκεκριμένο προαιρετικό ή επιλεγόμενο μάθημα.

6. Στα μαθήματα του ΠΠΣ δύνανται να προσδιορίζεται η χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση (ως προαιτούμενα και εξαρτημένα μαθήματα ή ως προαιτούμενα και εξαρτημένοι κύκλοι σπουδών) και ειδικότερα σε μαθήματα/ασκήσεις κατωτέρων εξαμήνων, η γνώση των οποίων είναι επιστημονικά απαραίτητη για την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μαθημάτων/ασκήσεων ανώτερων εξαμήνων. Στην περίπτωση μαθημάτων που διδάσκονται από άλλα Τμήματα, ο καθορισμός τους ως προαιτούμενων γίνεται από το Τμήμα που διδάσκει το μάθημα. Ειδικότερα:

Τα μαθήματα Μεθοδολογία Γενικής Κοινωνικής Εργασίας, Κοινοτική Κοινωνική Εργασία, Θεωρία Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνική Εργασία με Ομάδες είναι προαιτούμενα μαθήματα για την τοποθέτηση σε Πρακτική Άσκηση.

Το μάθημα Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων I έχει ως προαιτούμενα τα μαθήματα Μεθοδολογία Ποσοτικής Έρευνας και Κοινωνική Στατιστική.

Το μάθημα Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων II έχει ως προαιτούμενο το μάθημα Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων I.

Άρθρο 9

Διδακτικό έργο

1. Το διδακτικό έργο των ΠΠΣ του Τμήματος ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων/ουσών:

- α) μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και ΕΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ,
- β) ομότιμους Καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ ή άλλων ΑΕΙ,
- γ) μέλη ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή συνεργαζόμενους Καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες και ακαδημαϊκούς/ές υποτρόφους,

ε) επισκέπτες/τριες Καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

στ) μεταδιδάκτορες,

ζ) υποψήφιους/ες διδάκτορες,

η) μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες,

θ) ερευνητές/τριες και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Για την ανάθεση έργου σε μεταδιδάκτορες, υποψήφιους/ες διδάκτορες, και μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες ακολουθούνται οι διαδικασίες του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ.

2. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Αυγούστου του επόμενου έτους.

3. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο διδακτικές περιόδους, τα ακαδημαϊκά εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό), στα οποία κατανέμονται οι υποχρεωτικές και επιλεγόμενες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του ΠΠΣ. Κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο περιλαμβάνει την περίοδο διδασκαλίας (διδακτικό εξάμηνο) και την περίοδο των εξετάσεων. Τυχόν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκτός των διδακτικών εξαμήνων (π.χ. πρακτική άσκηση) δύνανται να αναγνωριστούν με απόφαση της Συνέλευσης.

4. Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας σύμφωνα με το ακαδημαϊκό ημερολόγιο έναρξης και λήξης εξαμήνων που καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου.

5. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, που λαμβάνεται τον Ιούνιο και επικαιροποιείται το αργότερο μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου, καθορίζονται και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα του επόμενου έτους η κατανομή και η ανάθεση του διδακτικού έργου στους/στις διδάσκοντες/ουσες, το ωρολόγιο πρόγραμμα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και πραγματοποιείται η κατανομή των διδακτικών ωρών εντός του ακαδημαϊκού εξαμήνου.

6. Κάθε μάθημα διδάσκεται στις προγραμματισμένες από το ωρολόγιο πρόγραμμα ημέρες και ώρες. Αν ο αριθμός των διαλέξεων κ.ά. που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο ενός μαθήματος είναι μικρότερος του δεκατρία (13), το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε και δεν εξετάζεται, τυχόν δε εξέτασή του είναι άκυρη και ο βαθμός δεν υπολογίζεται για την απονομή του τίτλου σπουδών. Στις περιπτώσεις απώλειας ωρών διδασκαλίας διαλέξεων κ.ά. λόγω συμπτώσεως με αργίες ή άλλα έκτακτα περιστατικά, οι υπεύθυνοι/ες διδάσκοντες/ουσες ενημερώνουν εγκαίρως τους/τις φοιτητές/τριες και οφείλουν να δηλώσουν εγγράφως στον/την Υπεύθυνο του μαθήματος και στον/την Πρόεδρο του Τμήματος τις ημέρες και ώρες αναπλήρωσής τους σε ώρες που δεν παρακωλύεται το ωρολόγιο πρόγραμμα, έτσι ώστε να καλυφθεί πλήρως το σύνολο της διδακτέας ύλης, αλλά και των ωρών που αντιστοιχούν στις δεκατρείς πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας.

7. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται διά ζώσης. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι δυνατή στις εξής περιπτώσεις:

α) παροχής διδακτικού έργου στο ΠΠΣ από Καθηγητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, άλλα Ιδρύματα της Ελλάδας ή Συνεργαζόμενους/ες Καθηγητές/τριες,

β) παροχής διδακτικού έργου στο πλαίσιο κοινών προγραμμάτων σπουδών με ιδρύματα της αλλοδαπής,

γ) παροχής διδακτικού έργου στο πλαίσιο διατμηματικών ή διυδρυματικών προγραμμάτων πρώτου κύκλου, κατά το μέρος του διδακτικού έργου που παρέχεται με την ευθύνη των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον η έδρα των συνεργαζόμενων Τμημάτων είναι σε διαφορετική πόλη,

δ) οργάνωσης μαθημάτων εμβάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων, πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα,

ε) μετά από απόφαση της Συγκλήτου που διαπιστώνει ανωτέρα βίᾳ ή έκτακτες συνθήκες όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών του ΔΠΘ για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του σύμφωνα με

απόφαση του Τμήματος (ή άλλου αρμόδιου οργάνου).

i. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τις περιπτώσεις α) έως δ) πραγματοποιείται με απόφαση Συνέλευσης Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του Τμήματος, το ανθρώπινο δυναμικό του και τις διαθέσιμες υποδομές του.

ii. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας διά ζώσης, με παράλληλη σύγχρονη αναμετάδοση του διεξαγόμενου διδακτικού έργου με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, αποκλειστικά προς φοιτητές/τριες άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ, εφόσον αυτοί/ές επιλέγουν την παρακολούθηση μαθημάτων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ υπό την προϋπόθεση ότι οι φοιτητές/τριες προς τους/τις οποίους/ές απευθύνεται φοιτούν σε Τμήμα που εδρεύει σε διαφορετική περιφερειακή ενότητα ή πόλη από αυτήν του Τμήματος στο οποίο παρέχεται το μάθημα. Σε αυτήν την περίπτωση η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών πραγματοποιείται με ενιαίο τρόπο, ανεξαρτήτως της μεθόδου διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας και παρακολούθησης των φοιτητών/τριών. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πραγματοποιείται με απόφαση Συνέλευσης Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του Τμήματος, το ανθρώπινο δυναμικό του και τις διαθέσιμες υποδομές του.

8. Η εκπαιδευτική διαδικασία στο πλαίσιο των μαθημάτων των ΠΠΣ του Τμήματος υποστηρίζεται με τη χρήση ψηφιακών μέσων, αναπτύσσοντας κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες. Χρησιμοποιούνται σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και τεχνολογίες με στόχο την αναβάθμιση των μεθόδων διδασκαλίας και την ενίσχυση της δημιουργικότητας των φοιτητών/τριών.

9. Τα αμφιθέατρα, οι αίθουσες διδασκαλίας και η κτηριακή και λοιπή υποδομή του Τμήματος και του Ιδρύματος εν γένει υποστηρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας. Οι υποδομές του Τμήματος και του Ιδρύματος είναι διαθέσιμες για την υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου από τις 8:00 έως 21:00. Στο ωρολόγιο πρόγραμμα λαμβάνεται μέριμνα ώστε να προβλέπεται παύση του εκπαιδευτικού έργου για τη διευκόλυνση της σίτισης των φοιτητών/τριών για διάστημα μίας ώρας μεταξύ 12:00 και 16:00.

10. Στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας λειτουργούν εργαστηριακοί και ερευνητικοί χώροι και υποδομές με εργαστηριακό εξοπλισμό και υπολογιστικά συστήματα σύγχρονης τεχνολογίας για την κάλυψη των οικείων εκπαιδευτικών και εργαστηριακών αναγκών του Τμήματος.

11. Τα θέματα που αφορούν τις εκπαιδευτικές επισκέψεις ρυθμίζονται στο Παράρτημα 6 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ.

Άρθρο 10

Διεξαγωγή εκπαιδευτικής διαδικασίας

1. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καθορίζονται η κατανομή και ανάθεση του διδακτικού έργου στους/στις διδάσκοντες/ουσες, το ωρολόγιο πρόγραμμα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και πραγματοποιείται η κατανομή των διδακτικών ωρών εντός του ακαδημαϊκού εξαμήνου. Το ωρολόγιο πρόγραμμα αναρτάται πριν την έναρξη του εξαμήνου στην ιστοσελίδα του Τμήματος και ενημερώνονται οι φοιτητές/τριες με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του ΠΠΣ στις πέντε (5) εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, τους/τις διδάσκοντες/ουσες, καθώς και τις αίθουσες διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες κάθε εξαμήνου κατανέμονται στις πέντε (5) εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο, είναι επιτρεπτή η διεξαγωγή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων το σαββατοκύριακο.

3. Δεν επιτρέπεται σύμπτωση των ωρών διδασκαλίας υποχρεωτικών και προαιρετικών ή επιλεγόμενων μαθημάτων του ίδιου εξαμήνου (ή σε περίπτωση κατευθύνσεων της ίδιας κατεύθυνσης) στο ωρολόγιο πρόγραμμα.

4. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να τροποποιείται το ωρολόγιο πρόγραμμα. Με

απόφαση της Συγκλήτου κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να παρατείνεται η διάρκεια του ακαδημαϊκού εξαμήνου αν οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες δεν διεξήχθησαν για λόγους ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών και το εγκεκριμένο ωρολόγιο πρόγραμμα.

5. Ο/Η υπεύθυνος/η μαθήματος οφείλει να αναρτά στην πλατφόρμα e-Class για τους/τις φοιτητές/τριες που έχουν εγγραφεί στο μάθημα κατά την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου, το Περίγραμμα του μαθήματος, τον αναλυτικό προγραμματισμό των δραστηριοτήτων στις 13 εβδομάδες και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία ή υλικό κρίνει σκόπιμο.

6. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται ο αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων, εργαστηριακών, κλινικών και άλλων ασκήσεων και ό,τι άλλο αφορά την παρακολούθηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και την αξιολόγησή τους. Ομοίως, μπορεί να καθοριστεί ως υποχρεωτική η παρακολούθηση και η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε ορισμένες μορφές εκπαιδευτικού έργου, όπως π.χ. σεμιναρίων, εργαστηρίων, φροντιστηριακών μαθημάτων, κλινικών ή πρακτικών ασκήσεων.

7. Η άσκηση των φοιτητών/τριών (εργαστηριακή, πρακτική, φροντιστηριακή κ.λπ.) εντός και εκτός του Πανεπιστημίου αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και περιλαμβάνεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών του. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος είναι δυνατόν να καθορίζονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για συγκεκριμένες εκπαιδευτικές δράσεις του προγράμματος σπουδών που οι φοιτητές/τριες του μπορούν να παρακολουθήσουν σε άλλα Τμήματα της ημεδαπής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

8. Πτυχιακή Εργασία

8.1 Δικαίωμα επίβλεψης πτυχιακών εργασιών έχουν όλοι οι διδάσκοντες που αναφέρονται στο άρθρο 7. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του ΠΠΣ δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη πτυχιακών εργασιών και σε διδάσκοντες του άρθρου 7 που δεν έχουν άλλο διδακτικό έργο στο ΠΠΣ.

8.2. Με την ολοκλήρωση της πτυχιακής ο/η φοιτητής/τρια υποβάλλει στον/στην επιβλέποντα/ουσα αποδεικτικό ελέγχου της εργασίας για λογοκλοπή, όπου αναφέρονται τα αποτελέσματα του ελέγχου με τη χρήση της ειδικής εφαρμογής ανίχνευσης λογοκλοπής (Turnitin). Παράλληλα ο/η φοιτητής/τρια αποστέλλει στον/στην επιβλέποντα/ουσα και δήλωση ότι η πτυχιακή αποτελεί προϊόν της εργασίας του/της και όχι προϊόν λογοκλοπής είτε στο σύνολο είτε σε επιμέρους τμήματα αυτής.

8.3. Οι πτυχιακές εργασίες υποβάλλονται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή στη Βιβλιοθήκη του ΔΠΘ και στο αρχείο που τηρείται στο Τμήμα. Η Γραμματεία του Τμήματος ορίζει έναν υπεύθυνο για τη συγκέντρωση όλων των πτυχιακών εργασιών σε ψηφιακή μορφή. Η Γραμματεία είναι υπεύθυνη να διατηρεί το ψηφιακό αρχείο μέχρι την πλήρη ανάπτυξη του Κεντρικού Αποθετηρίου του ΔΠΘ.

8.4. Αντιγραφή, λογοκλοπή ή εν γένει φαλκίδευση της διαδικασίας διεξαγωγής πτυχιακής εργασίας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα. Εάν η παράβαση διαπιστωθεί μετά την αποφοίτηση, η Συνέλευση εκκινεί διαδικασίες αφαίρεσης του πτυχίου.

8.5 Στον σχετικό Κανονισμό (Παράρτημα 2) περιγράφονται αναλυτικά όλες οι διαδικασίες που αφορούν την πτυχιακή εργασία.

Άρθρο 11

Διδακτικά συγγράμματα και Διδακτικό υλικό

1.Η παροχή διδακτικών συγγραμμάτων στους/στις προπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

2. Ο κατάλογος των διδακτικών συγγραμμάτων καταρτίζεται κάθε ακαδημαϊκό έτος με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση του/της Υπευθύνου του μαθήματος και περιλαμβάνει για κάθε μάθημα, υποχρεωτικό ή επιλογής, όλα τα προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα που καλύπτουν ικανοποιητικά την ύλη του μαθήματος.

3. Οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα δωρεάν προμήθειας και επιλογής ενός (1) διδακτικού συγγράμματος για κάθε διδασκόμενο υποχρεωτικό ή επιλεγόμενο μάθημα του προγράμματος σπουδών τους που

απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου ή διπλώματος.

4. Δικαιούχοι δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων είναι οι φοιτητές/τριες μέχρι την ολοκλήρωση του ελάχιστου αριθμού εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου προσαυξανόμενου κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, ή όπως ορίζεται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν προμηθευτεί στο παρελθόν δωρεάν σύγγραμμα για το ίδιο μάθημα.

5. Οι δηλώσεις των συγγραμμάτων για όλα τα μαθήματα γίνονται μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ» (<https://eudoxus.gr/>). Η προθεσμία δηλώσεων των συγγραμμάτων κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και δεν μπορεί να υπερβαίνει το διάστημα που ανακοινώνεται από την υπηρεσία «ΕΥΔΟΞΟΣ». Για να δηλώσουν οι φοιτητές/τριες τα συγγράμματα που θα προμηθευτούν, είναι απαραίτητο να έχουν λογαριασμό πρόσβασης στις υπηρεσίες τηλεματικής του ΔΠΘ. Τον λογαριασμό αυτόν τον παραλαμβάνει κάθε φοιτητής/τρια κατά την εγγραφή του/της στο πρώτο έτος σπουδών από το Τμήμα.

Άρθρο 12

Παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

1. Η παρακολούθηση των μαθημάτων, φροντιστηρίων, ασκήσεων, εργαστηρίων και εν γένει των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων εκ μέρους των φοιτητών/τριών πραγματοποιείται σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών, το ωρολόγιο πρόγραμμα, τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ, τον Ιδρυματικό Κανονισμό Προγράμματος Σπουδών τους και τον Κανονισμό του ΠΠΣ.

2. Οι φοιτητές/τριες διεκπεραιώνουν τις εκπαιδευτικές και εξεταστικές υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών τους, τον Ιδρυματικό Κανονισμό Προγράμματος Σπουδών τους, τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ, τον Ιδρυματικό Κανονισμό Εξετάσεων και τον Κανονισμό του ΠΠΣ.

Άρθρο 13

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών δύναται να πραγματοποιείται με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ασκήσεις, συνδυασμό διαφορετικών μεθόδων αξιολόγησης ή άλλες μεθόδους αξιολόγησης που συνάδουν με το είδος κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Ο/Η διδάσκων/ουσα επιλέγει μία μέθοδο ή το συνδυασμό μεθόδων που θεωρεί ως καταλληλότερη/ο για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών.

Άρθρο 14

Κανονισμός Εξετάσεων

14.1 Γενικά

Στο άρθρο 56 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ και στο Παράρτημα 7 «Κανονισμός Διεξαγωγής Εξετάσεων του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης» του ίδιου Κανονισμού ορίζεται η διαδικασία εξετάσεων. Οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν στη διαδικασία εξετάσεων κάθε προγράμματος σπουδών σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του ΔΠΘ και στον Κανονισμό του παρόντος προγράμματος.

14.2. Υπεύθυνος/η εξέτασης

1. Με τον όρο Υπεύθυνος/η εξέτασης νοείται ο/η διδάσκων/διδάσκουσα στον/στην οποίο/α έχει ανατεθεί η διδασκαλία ενός μαθήματος κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου και είναι ο/η εκ του νόμου αρμόδιος/α για τη διενέργεια της εξέτασης του μαθήματος ή μέλος του Τμήματος στο οποίο έχει ανατεθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος η διενέργεια της εξέτασης ενός μαθήματος (π.χ., σε περιπτώσεις αδειών, συνταξιοδοτήσεων, κ.ά.). Σε περίπτωση συνδιδασκαλίας Υπεύθυνος/η εξέτασης είναι ο/η Υπεύθυνος/η του μαθήματος όπως έχει καθοριστεί στην ανάθεση του μαθήματος. Ο/Η Υπεύθυνος/η εξέτασης είναι

αρμόδιος/α για την οργάνωση και την ομαλή, απρόσκοπτη και αδιάβλητη πραγματοποίηση της εξέτασης.

2. Ο/Η Υπεύθυνος/η εξέτασης προσέρχεται στον χώρο της εξέτασης δεκαπέντε (15) λεπτά πριν την έναρξη της, ελέγχει την επάρκεια του αριθμού των επιτηρητών/τριών και τις γενικότερες συνθήκες για την ομαλή διεξαγωγή της εξέτασης και παραδίδει στους/στις επιτηρητές/τριες τα έντυπα των εξετάσεων (θέματα, κόλλες κ.λπ.) προς διανομή.

3. Ο/Η Υπεύθυνος/η οφείλει να είναι παρών/ούσα, περιοδικά, σε όλες τις αίθουσες της εξέτασης, προκειμένου να εποπτεύει τη διαδικασία αλλά και να απαντά διευκρινιστικές ερωτήσεις από τους/τις εξεταζόμενους/ες. Οι διευκρινιστικές ερωτήσεις υποβάλλονται στον/στην Υπεύθυνο/η εξέτασης για χρονικό διάστημα που ορίζει αυτός/ή κατά την έναρξη της εξέτασης. Οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις, κατά το δυνατόν, θα πρέπει να γίνονται δημόσια και όχι κατ' ιδίαν, με την επιφύλαξη της δημοσιοποίησης προσωπικών δεδομένων.

4. Ο/Η Υπεύθυνος/η εξέτασης καταχωρίζει τη βαθμολογία ηλεκτρονικά στο Φοιτητολόγιο του ΔΠΘ (Universis) το αργότερο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής βαθμολογίας που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

5. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας και το πέρας της ορισθείσας ημερομηνίας, τροποποίηση βαθμολογίων (διόρθωση ή και προσθήκη βαθμού, κ.λπ.) δεν επιτρέπεται. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνον δύναται να πραγματοποιηθεί επιμέρους τροποποίηση βαθμολογίου εξεταστικής περιόδου (διόρθωση ή και προσθήκη βαθμού, κ.λπ.) με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται κατόπιν εισήγησης του/της αρμόδιου/ας διδάσκοντος/ουσας, και πάντως όχι μετά το πέρας των τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της αντίστοιχης εξεταστικής περιόδου.

6. Πριν δημοσιοποιηθούν τα αποτελέσματα, οι διδάσκοντες/ουσες εξεταστές/τριες, οι επιτηρητές/τριες και οι υπάλληλοι των γραμματειών διαφυλάσσουν το απόρρητο των αποτελεσμάτων.

7. Ο/Η Υπεύθυνος/η εξέτασης, ταυτόχρονα με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, ανακοινώνει ημέρα και ώρα, κατά την οποία μπορούν να τον/την επισκεφθούν φοιτητές/τριες για απορίες και ερωτήσεις επί των γραπτών τους. Ο/Η Υπεύθυνος/η εξέτασης παρέχει κατά την κρίση του/της επεξηγήσεις για την ορθή απάντηση των θεμάτων. Κανένα γραπτό δεν μπορεί να επιδειχθεί σε εξεταζόμενο/η πριν την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων.

8. Διακοπή της εξέτασης μπορεί να γίνει μόνο για λόγους που καθιστούν αδύνατη την ομαλή ή/και αδιάβλητη ολοκλήρωση της εξεταστικής διαδικασίας.

9. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. διαπίστωση εκτεταμένης αντιγραφής) και μετά από εμπεριστατωμένη εισήγηση του/της Υπευθύνου/ης εξέτασης είναι δυνατή η ακύρωση της εξέτασης. Τη σχετική απόφαση λαμβάνει η Συνέλευση του Τμήματος.

10. Σε περίπτωση κωλύματος (π.χ. ασθένειας) του/της Υπευθύνου/ης εξέτασης, ο/η ίδιος/α ενημερώνει εγκαίρως και κατά προτίμηση ηλεκτρονικά τον/την Προέδρο του Τμήματος και τη Γραμματεία του Τμήματος για την αδυναμία προσέλευσής του/της στις εξετάσεις, και σε περίπτωση που δεν υπάρχει συνδιδάσκων/ουσα, ορίζει ένα άλλο μέλος ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, εντεταλμένο διδάσκοντα να τον/την αναπληρώσει δίδοντάς του/της σχετικές οδηγίες. Παράλληλα, οφείλει να παραδώσει στον/στην αντικαταστάτη/τρια εγκαίρως και με ασφάλεια τα θέματα.

11. Τα γραπτά δοκίμια των εξετάσεων, οι εργασίες και γενικώς ό,τι έχει χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών φυλάσσεται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του/της υπεύθυνου/ης του μαθήματος για δώδεκα (12) μήνες από την εξέταση. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού, το υλικό αξιολόγησης δεν έχει ισχύ και καταστρέφεται με ευθύνη του/της υπεύθυνου/ης του μαθήματος/ εκπαιδευτικής δραστηριότητας, εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

12. Η σοβαρή πλημμέλεια στην εκτέλεση των καθηκόντων των Υπευθύνων Εξέτασης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

14.3 Επιτηρητές/τριες

1. Καθήκοντα επιτηρητή/τριας εκτελούν τα μέλη ΔΕΠ, τα μέλη ΕΔΙΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ, οι κάθε είδους διδάσκοντες/ουσες (ακαδημαϊκοί υπότροφοι, εντεταλμένοι Καθηγητές/διδάσκοντες κ.ά.), οι μεταδιδάκτορες, οι αποσπασμένοι/ες εκπαιδευτικοί από την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες. Σε περίπτωση που ο αριθμός αυτών δεν είναι επαρκής, επικουρικός ρόλος δύναται να ανατίθεται στις εξετάσεις μαθημάτων του πρώτου κύκλου σπουδών και σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες.
2. Σε περίπτωση που επιτηρητής/τρια δεν μπορεί να προσέλθει στις εξετάσεις ή πρόκειται να καθυστερήσει, οφείλει να φροντίσει εγκαίρως και με δική του/της ευθύνη να βρει αντικαταστάτη/τρια από όσες και όσους περιλαμβάνονται στον κατάλογο των επιτηρητών/τριών του Τμήματος και να ενημερώσει εγγράφως ή με ηλεκτρονικό μήνυμα τον/την Υπεύθυνο εξέτασης, καθώς απαραιτήτως και τον/την Πρόεδρο του Τμήματος.
3. Οι επιτηρητές/τριες οφείλουν να βρίσκονται στον χώρο της εξέτασης τουλάχιστον δεκαπέντε (15) λεπτά πριν την έναρξη της και να βοηθούν να τακτοποιηθούν οι φοιτητές/τριες σύμφωνα με τον τρόπο που επιτάσσει η αξιοπιστία της γραπτής εξεταστικής διαδικασίας και υποδεικνύει ο/η Υπεύθυνος/η Εξέτασης. Οι επιτηρητές/τριες ενεργώντας κατά την κρίση τους και σύμφωνα με τις οδηγίες του/της Υπεύθυνου Εξέτασης, εφόσον το κρίνουν σκόπιμο για την ομαλή διεξαγωγή της εξέτασης, αλλάζουν οποιαδήποτε στιγμή τη διάταξη και τη θέση των εξεταζόμενων στις αίθουσες.
4. Οι επιτηρητές/τριες μεριμνούν για την ταυτοποίηση των εξεταζόμενων, είτε κατά την είσοδο στην αίθουσα, είτε κατά την παράδοση του γραπτού. Η ταυτοποίηση του/της εξεταζομένου/ης γίνεται με την επίδειξη οιουδήποτε επίσημου δημόσιου εγγράφου (π.χ. φοιτητική, πολιτική, στρατιωτική ταυτότητα ή διαβατήριο κ.λπ.) που φέρει απαραιτήτως τη φωτογραφία του/της κατόχου.
5. Οι επιτηρητές/τριες κατά τη διάρκεια της εξέτασης ασχολούνται αποκλειστικά με την επιτήρηση.
6. Οι επιτηρητές/τριες ενημερώνουν για την ώρα έναρξης και λήξης της εξέτασης μετά τη διανομή των θεμάτων και μεριμνούν για την τήρηση των παραπάνω χρόνων, ενώ ενημερώνουν τους/τις φοιτητές/τριες κάθε μία (1) ώρα, καθώς και τριάντα (30) και δεκαπέντε (15) λεπτά πριν από τη λήξη της.

14.4.Μέθοδοι και οργάνωση αξιολόγησης φοιτητών/τριών

1. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών δύναται να πραγματοποιείται με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ασκήσεις, συνδυασμό διαφορετικών μεθόδων αξιολόγησης ή άλλες μεθόδους αξιολόγησης που συνάδουν με το είδος κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας.
2. Ο/Η διδάσκων/ουσα του μαθήματος (ή οι διδάσκοντες/ουσες σε περίπτωση συνδιδασκαλίας) έχει την ευθύνη για την επιλογή του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών/τριών καθώς και για την τελική βαθμολόγηση του μαθήματος και την έκδοση των αποτελεσμάτων.
3. Οι μέθοδοι αξιολόγησης, τα κριτήρια και η διαδικασία (π.χ. αριθμός ενδιάμεσων εξετάσεων, εργασιών, αξιολόγηση της επίδοσης, βαρύτητα των επιμέρους εξετάσεων κ.ά.) αναγράφονται υποχρεωτικά στο Περίγραμμα μαθήματος και στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης e-Class. Σε περίπτωση τροποποίησης ο/η διδάσκων/ουσα οφείλει να επικαιροποιεί εγκαίρως το Περίγραμμα του μαθήματος και τις σχετικές πληροφορίες στην πλατφόρμα e-Class.
4. Αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται με τελικές εξετάσεις, οι εξετάσεις διενεργούνται μετά από την ολοκλήρωση των διδακτικών εξαμήνων για τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου και με επαναληπτική εξεταστική μετά την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού έτους.
5. Οι φοιτητές/τριες δύνανται να συμμετέχουν στη διαδικασία εξετάσεων κάθε προγράμματος σπουδών σύμφωνα με όσα ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό και στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ. Κατά την επαναληπτική εξεταστική, οι φοιτητές/τριες δικαιούνται να εξετάζονται σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ανεξαρτήτως του ακαδημαϊκού εξαμήνου στη διάρκεια του οποίου παρέχονται σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών, αν δεν έχουν αξιολογηθεί επιτυχώς σε αυτά. Ειδικώς οι φοιτητές/τριες των προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου που έχουν συμπληρώσει την περίοδο

κανονικής φοίτησης, που ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών διδακτικών εξαμήνων, δικαιούνται να εξετάζονται κατά την εξεταστική περίοδο και των δύο εξαμήνων.

6. Αν φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, δύναται να ζητήσει, με αίτησή του προς τον/την Πρόεδρο του Τμήματος να αξιολογηθεί από τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από διδακτικό προσωπικό του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ΔΠΘ με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με αυτό του προς εξέταση μαθήματος, στην οποία δεν δύναται να συμμετέχει ο/η διδάσκων/ουσα. Αν ο/η Πρόεδρος του Τμήματος δεν ορίσει τα μέλη της επιτροπής του πρώτου εδαφίου εντός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης, ο φοιτητής δύναται να ζητήσει τον ορισμό τους από τον/την Κοσμήτορα της Σχολής. Αν δεν ορισθεί επιτροπή από κανένα από τα αρμόδια όργανα εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή του αιτήματος, ο φοιτητής υποβάλλει την αίτησή του στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, το οποίο ελέγχει τον/την Πρύτανη για τη μη υλοποίηση του αιτήματος. Η αξιολόγηση από την τριμελή επιτροπή της παρούσας πραγματοποιείται οποτεδήποτε εντός του ακαδημαϊκού έτους. Σε περίπτωση αποτυχίας του/της φοιτητή/τριας ακόμη και στην εξέταση από τριμελή επιτροπή, συνεχίζει κανονικά τη φοίτησή του/της και επαναλαμβάνεται με τις ίδιες προϋποθέσεις η διαδικασία της παρ. 6 του άρθρου 65 του ν. 4957/2022.

7. Η εξεταστέα ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την ύλη που έχει ανακοινωθεί στους/στις φοιτητές/τριες από την αρχή του εξαμήνου, σε συνδυασμό με τις πιθανές διευκρινίσεις ή τροποποιήσεις που επιφέρει κατά τη διάρκεια των μαθημάτων ο/η υπεύθυνος/η διδάσκων/ουσα.

8. Αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται με τελικές εξετάσεις, οι εξετάσεις διενεργούνται κατά τις εξεταστικές περιόδους του Ιανουαρίου και του Ιουνίου για τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου και με επαναληπτική εξεταστική μετά την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού έτους.

14.5. Βαθμολογία

1. Για κάθε αυτοτελή εκπαιδευτική δραστηριότητα (π.χ. μάθημα, διπλωματική εργασία κ.ά.) που περιλαμβάνεται σε ένα Πρόγραμμα Σπουδών, η αξιολόγηση αποδίδεται αριθμητικά (βαθμός) με τιμή που κυμαίνεται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10). Προαγωγικός είναι κάθε βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5,00 (πέντε).

2. Η τελική βαθμολογία κάθε αυτοτελούς εκπαιδευτικής δραστηριότητας μπορεί να είναι αποτέλεσμα είτε μιας συνολικής τελικής εξέτασης είτε συνεκτίμησης επιμέρους αξιολογήσεων (ίσης ή διαφορετικής βαρύτητας). Η τελική βαθμολογία, καθώς και οι επιμέρους αξιολογήσεις, μπορούν να προκύπτουν ως αποτέλεσμα γραπτών ή προφορικών εξετάσεων ή πρακτικών ασκήσεων ή της επίδοσης του/της φοιτητή/τριας από τη συμμετοχή του στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδίως από εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών, ή συνδυασμό των ανωτέρω. Στις περιπτώσεις αναφορών, πρακτικών ή εργασιών εκτός του βαθμού παρατίθεται και σύντομη περιγραφική αξιολόγηση.

3. Αυτοτελείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες στις οποίες ο/η φοιτητής/ρια δεν έλαβε προαγωγικό τελικό βαθμό και η παρακολούθηση σε αυτές ή μέρος αυτών δεν κρίνεται επαρκής, υποχρεούται να τις επαναλάβει εν όλω ή εν μέρει σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό του οικείου Προγράμματος Σπουδών.

4. Η βαθμολογία κατατίθεται από τον/την Υπεύθυνο/η του μαθήματος σε διάστημα 20 ημερών από τη διεξαγωγή της εξέτασης και σε κάθε περίπτωση το αργότερο σε 20 μέρες μετά τη λήξη της εξεταστικής περιόδου (βλ. Απόφαση Συγκλήτου 41/630/4 Δεκεμβρίου 2008). Σε περίπτωση που ο/η Υπεύθυνος/η του μαθήματος, λόγω του μεγάλου αριθμού των γραπτών, δεν μπορεί να ανταποκριθεί εντός εικοσαήμερου, καταθέτει αίτημα προς τη Συνέλευση για παράταση του χρόνου υποβολής των βαθμολογιών και η Συνέλευση αποφασίζει σχετικά.

14.6 Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν οι φοιτητές/τριες που έχουν εγγραφεί στο μάθημα και έχουν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η παρακολούθησή του (π.χ. παρακολούθηση φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων κ.λπ.). Για τους φοιτητές/τριες του ΠΠΣ Κοινωνικής Εργασίας:

α) δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν μόνον οι φοιτητές/τριες, οι οποίοι/ες έχουν συμπεριλάβει το αντίστοιχο μάθημα στη δήλωση μαθημάτων για το ακαδημαϊκό εξάμηνο στο οποίο αντιστοιχεί η τρέχουσα εξεταστική περίοδος,

β) φοιτητές/τριες που δεν υποβάλλουν δήλωση δεν συμμετέχουν στις εξετάσεις και, αν εκ παραδρομής συμμετάσχουν, το γραπτό τους δεν βαθμολογείται.

γ) Κατά την επαναληπτική εξεταστική, οι φοιτητές δικαιούνται να εξετάζονται σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ανεξαρτήτως του ακαδημαϊκού εξαμήνου στη διάρκεια του οποίου παρέχονται σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών, αν δεν έχουν αξιολογηθεί επιτυχώς σε αυτά.

14.7 Προγραμματισμός Τελικών εξετάσεων

1. Ο/Η Πρόεδρος έχουν την ευθύνη του συντονισμού των εξετάσεων.

2. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καταρτίζεται το Πρόγραμμα των τελικών εξετάσεων και το Πρόγραμμα των επιτηρήσεων για τις εξεταστικές περιόδους σύμφωνα με το ακαδημαϊκό ημερολόγιο που καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου.

3. Κατά την προετοιμασία του Προγράμματος των Εξετάσεων λαμβάνεται μέριμνα, ώστε η κατανομή των μαθημάτων να είναι ορθολογική (π.χ. η εξέταση των υποχρεωτικών μαθημάτων του εξαμήνου να κατανέμεται ομοιόμορφα στην εξεταστική περίοδο, να μην μένουν κενές ημέρες κ.ά.).

4. Το Πρόγραμμα των Εξετάσεων της εξεταστικής περιόδου του χειμερινού εξαμήνου εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και ανακοινώνεται στους/στις φοιτητές/τριες το αργότερο μέχρι τις 30 Νοεμβρίου, της εξεταστικής του εαρινού εξαμήνου το αργότερο μέχρι τις 15 Απριλίου και της επαναληπτικής εξεταστικής του Σεπτεμβρίου το αργότερο μέχρι τις 15 Ιουλίου. Το πρόγραμμα της εξεταστικής αναρτάται στον ιστότοπο του Τμήματος αμέσως μετά την έγκρισή του από τη Συνέλευση του Τμήματος.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και, εφόσον συντρέχουν λόγοι ανάγκης, το πρόγραμμα των εξετάσεων δύναται να εγκριθεί ή να τροποποιηθεί με απόφαση του/της Προέδρου του Τμήματος, η οποία επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

6. Το Πρόγραμμα των Επιτηρήσεων αποστέλλεται προς όλους τους/στις διδάσκοντες/ουσες και επιτηρητές/τριες τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την έναρξη κάθε εξεταστικής περιόδου. Για το Πρόγραμμα των Επιτηρήσεων, λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, ο αριθμός των φοιτηών/τριών που έχουν δηλώσει κάθε μάθημα, η χωρητικότητα και τα ειδικά χαρακτηριστικά των προς αξιοποίηση αιθουσών και ο αριθμός των διαθέσιμων επιτηρητών/τριών.

7. Η Γραμματεία οφείλει να ενημερώνει τους/τις διδάσκοντες/ουσες, επιτηρητές/τριες και φοιτητές/τριες για κάθε έκτακτη και για λόγους ανωτέρας βίας αλλαγή στις ημέρες και ώρες των εξετάσεων. Επίσης, ενημερώνει τους/τις διδάσκοντες/ουσες και τους/τις επιτηρητές/τριες για ενδεχόμενες αλλαγές στο πρόγραμμα των επιτηρήσεων.

8. Ματαίωση της εξέτασης μαθήματος και αναβολή της ημερομηνίας εξέτασης είναι δυνατή σε ιδιαιτέρως σοβαρές περιπτώσεις, με σχετική απόφαση που λαμβάνει η Συνέλευση του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση του/της Προέδρου του Τμήματος. Ταυτόχρονα, η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τη διεξαγωγή της επαναληπτικής εξέτασης. Σε έκτακτες περιπτώσεις που δεν υπάρχει επαρκής χρόνος για τη σύγκληση της Συνέλευσης, η σχετική απόφαση αναβολής και ο χρόνος επαναληπτικής εξέτασης λαμβάνονται από τον/τη Πρόεδρο του Τμήματος, αφού ζητήσει τη γνώμη του/της διδάσκοντος/ουσας.

14.8 Διαδικασία εξέτασης

1. Κατά την έναρξη της εξεταστικής διαδικασίας οι επιτηρητές/τριες καλούν τους/τις εξεταζόμενους/ες σε απόλυτη ησυχία και διανέμουν ανά εξεταζόμενο/η τα έντυπα εξέτασης (έντυπα με θέματα, κόλλες εφόσον απαιτείται).

2. Ο/Η εξεταζόμενος/η αναγράφει τα στοιχεία του στο γραπτό και υπογράφει στην κατάσταση συμμετεχόντων/ουσών κατά την παράδοση του γραπτού. Σε περίπτωση που, κατά την εξέταση, ο/η φοιτητής/τρια χρειαστεί επιπλέον έντυπο, ο/η επιτηρητής/τρια επιβεβαιώνει ότι το πρώτο έχει χρησιμοποιηθεί και μονογράφει το δεύτερο, αφού ελέγχει ότι έχουν αναγραφεί τα στοιχεία του/της

εξεταζόμενου/ης. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται για κάθε επιπλέον έντυπο που θα ζητηθεί.

3. Πριν την έναρξη, κατά τη διάρκεια ή με την παράδοση του γραπτού – με ευθύνη των επιτηρητών/τριών – γίνεται ταυτοποίηση του προσώπου με την επίδειξη οιουδήποτε επίσημου δημόσιου εγγράφου (φοιτητική/πολιτική/στρατιωτική ταυτότητα ή διαβατήριο κ.λπ.) που φέρει απαραιτήτως τη φωτογραφία του/της κατόχου.

4. Οι επιτηρητές/τριες κινούνται στην αίθουσα και ασκούν διακριτικά, με σοβαρότητα, με υπευθυνότητα και χωρίς θόρυβο τα καθήκοντά τους. Υψηλόφωνες παρατηρήσεις, σχόλια ή εκδηλώσεις απαξιωτικής συμπεριφοράς προς τους/τις εξεταζόμενους/ες, άλλες συναφείς συμπεριφορές δεν είναι επιτρεπτές, καθώς δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Οι επιτηρητές/τριες έχουν υποχρέωση ενεργώντας κατά την κρίση τους και σύμφωνα με τις οδηγίες του/της Υπεύθυνης εξέτασης να λαμβάνουν μέτρα σε περίπτωση που διαπιστώσουν ότι οι εξεταζόμενοι/ες δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες της εξεταστικής διαδικασίας.

5. Η αρμοδιότητα για την τήρηση του χρόνου διάρκειας της εξέτασης ανήκει στους επιτηρητές/τριες. Μόλις παρέλθει η καθορισμένη για την εξέταση προθεσμία, οι επιτηρητές/τριες οφείλουν να διακόψουν τους/τις εξεταζόμενους/ες και να παραλάβουν τα γραπτά. Κατά την παράδοση του γραπτού του/της κάθε εξεταζόμενος/η υπογράφει στο φύλλο παρουσίας που περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμό του/της και τον αριθμό μητρώου του/της.

6. Κατά τη διάρκεια παραλαβής των γραπτών οι επιτηρητές/τριες μεριμνούν να διασφαλίσουν ότι οι εξεταζόμενοι/ες έχουν αναγράψει τα στοιχεία τους σε κάθε έντυπο εξέτασης που έχουν χρησιμοποιήσει. Κατόπιν παραδίδουν, ανά αίθουσα εξέτασης, στον /στην υπεύθυνο/η εξέτασης του μαθήματος τα γραπτά που συγκεντρώθηκαν, αφού τα καταμετρήσουν και σημειώσουν τον συνολικό αριθμό τους πάνω στον κατάλογο των εξεταζόμενων και τα συγκρίνουν με τον συνολικό αριθμό υπογραφών που έχουν για τη συγκεκριμένη αίθουσα εξέτασης από τους/τις εξεταζόμενους/ες. Οι δύο αριθμοί – ανά αίθουσα – θα πρέπει να συμπίπτουν. Σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στα καταμετρημένα γραπτά και στον αριθμό των υπογραφών των εξετασθέντων/εισών, οι επιτηρητές/τριες προβαίνουν άμεσα σε όλα τα κατάλληλα μέτρα εξακρίβωσης του αιτίου της ασυμφωνίας, συμπληρώνοντας σχετικό πρωτόκολλο το οποίο και υπογράφουν.

7. Τα γραπτά τοποθετούνται σε φακέλους με την ονομασία του μαθήματος, την ημερομηνία εξέτασης, τα ονόματα των επιτηρητών/τριών στην αίθουσα και τον συνολικό αριθμό των γραπτών.

14.9 Υποχρεώσεις εξεταζόμενων φοιτητών/τριών

1. Οι φοιτητές/τριες προσέρχονται εγκαίρως στις εξετάσεις. Σε περίπτωση καθυστέρησης άνω των δεκαπέντε (15) λεπτών, δεν επιτρέπεται στον/στη φοιτητή/τρια να συμμετέχει στην εξέταση. Οι φοιτητές/τριες που προσέρχονται, εντός των δεκαπέντε (15) λεπτών, δεν δικαιούνται επέκτασης του χρόνου εξέτασής τους.

2. Ο ελάχιστος χρόνος παράδοσης του γραπτού και αποχώρησης των εξεταζόμενων είναι τριάντα λεπτά (30) λεπτά από την διανομή των θεμάτων, εκτός και αν ορισθεί αλλιώς από τον/την Υπεύθυνο/η εξέτασης.

3. Δεν επιτρέπεται:

- να προσέρχονται οι φοιτητές/τριες στις εξετάσεις με σημειώσεις, βιβλία, κινητά τηλέφωνα ή άλλες ηλεκτρονικές συσκευές (π.χ. έξυπνο ρολόι, ταμπλέτα, ακουστικά κ.λπ.) οποιουδήποτε τύπου και μεθόδου επικοινωνίας, εκτός και εάν έχει ζητηθεί ρητά από τον/την Υπεύθυνο/η της εξέτασης
- η έξιδος από την αίθουσα κατά τη διάρκεια της εξέτασης, παρά μόνον σε περίπτωση ανάγκης και ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του/της Υπεύθυνου/ης εξέτασης και συνοδεία επιτηρητή/τριας
- η παραμονή στην αίθουσα ενός/μία φοιτητή/τριας μόνο, γι' αυτό και παραμένει ο/η προτελευταίος/α και αποχωρούν συγχρόνως
- να παίρνουν οι εξεταζόμενοι/ες τα θέματα των εξετάσεων μαζί τους εκτός αν ορίσει διαφορετικά ο/η Υπεύθυνος/η εξέτασης
- στους/στις εξεταζόμενους/ες η ανταλλαγή σημειώσεων, αντικειμένων, η συνεργασία, η συνομιλία, η έκθεση του γραπτού στη θέα των συνεξεταζόμενων και γενικότερα η απόπειρα χρήσης οποιασδήποτε

μεθόδου αντιγραφής ή/και η απόκτηση απαντήσεων με μη σύννομο και δεοντολογικά μη ορθό τρόπο. Τα παραπάνω συνιστούν απόπειρα αντιγραφής και οδηγούν στη μονογραφή και στο μηδενισμό του γραπτού. Επιπλέον, συνιστούν παράβαση του παρόντος Κανονισμού και κατά συνέπεια πειθαρχικό παράπτωμα.

- η παραβίαση της καθορισμένης διάρκειας της εξέτασης.

4. Η παραβίαση του αδιάβλητου των εξετάσεων, ακόμα και αν διαπιστωθεί εκ των υστέρων, όπως π.χ. στο στάδιο διόρθωσης του γραπτού, συνεπάγεται τη μονογραφή του γραπτού από τον/την επιτηρητή/τρια ή τον/την διδάσκοντα/ουσα (αναλόγως με το ποιος/α εντοπίζει την παραβίαση του αδιάβλητου και σε ποιο στάδιο της διαδικασίας). Επιπλέον, συνιστούν παράβαση του παρόντος Κανονισμού και, κατά συνέπεια, πειθαρχικό παράπτωμα.

5. Η εξέταση εκκινεί από τη στιγμή που ολοκληρωθεί η διανομή των θεμάτων. Η ώρα λήξης της εξέτασης ανακοινώνεται στην αρχή της διαδικασίας και αφού έχουν παραδοθεί προς όλους/όλες τα έντυπα εξέτασης.

6. Οι εξεταζόμενοι/ες οφείλουν να σέβονται τους/τις διδάσκοντες/ουσες και τους/τις επιτηρητές/τριες και να συμμορφώνονται με τις οδηγίες τους. Διαμαρτυρίες, σχόλια, ύβρεις, εκδηλώσεις απαξιωτικής συμπεριφοράς προς τους/τις επιτηρητές/τριες ή/και διδάσκοντες/ουσες ή άλλες συναφείς συμπεριφορές και ενέργειες δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή δεοντολογία και δεν είναι επιτρεπτές.

14.10 Ειδικές διατάξεις

1. Οι προφορικές εξετάσεις, οι ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, οι γραπτές εργασίες, οι εξετάσεις σε εργαστηριακές ασκήσεις και γενικά άλλες μέθοδοι αξιολόγησης προγραμματίζονται και ανακοινώνονται με κάθε πρόσφορο μέσο εγκαίρως (τουλάχιστον 15 ημέρες) στους/στις φοιτητές/τριες.

2. Οι προφορικές εξετάσεις διενεργούνται σε ομάδες φοιτητών/τριών παρουσία του/της Υπεύθυνου/ης εξέτασης και μόνο, αν σε ειδικές περιπτώσεις ο/η εξεταζόμενος/η είναι ένας/μία, απαιτείται η παρουσία ενός/μιας επιτηρητή/τριας.

3. Λογοκλοπή: Σε οποιαδήποτε εργασία, πτυχιακή/διπλωματική εργασία οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/ες να αναφέρουν αν χρησιμοποιούν το έργο και τις απόψεις άλλων. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης - δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/ της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

4. Δεν επιτρέπεται α) η παρουσίαση εργασιών που έχουν εκπονηθεί συνεργατικά με άλλους/ες φοιτητές/τριες, ως δημιούργημα ατομικό, β) η υποβολή, εν όλω ή εν μέρει, εργασίας που ενώ έχει εκπονηθεί για την εκπλήρωση συγκεκριμένων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων κατά το παρελθόν, επανυποβάλλεται για την εκπλήρωση άλλων ή νέων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων.

5. Σε μαθήματα που εξετάζονται με εργασίες, όπως και στις αναφορές των εργαστηριακών/φροντιστηριακών ασκήσεων η αντιγραφή ή η λογοκλοπή έχει ως αποτέλεσμα τον μηδενισμό της εργασίας ή αναφοράς, ενώ αποτελεί και πειθαρχικό παράπτωμα. Για τη διαπίστωση της αντιγραφής, λογοκλοπής χρησιμοποιείται κάθε πρόσφορο μέσο.

14.11 Εξετάσεις φοιτητών/τριών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες

1. Το ΔΠΘ και το Τμήμα οφείλει να διαχειρίζεται με ιδιαίτερη ευαισθησία τις ανάγκες των φοιτητών/τριών που ανήκουν στις ευάλωτες εκπαιδευτικά ομάδες και εν δυνάμει αντιμετωπίζουν προβλήματα ένταξης στη φοίτηση ή έχουν αναπτηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

2. Η συμμετοχή των φοιτητών/τριών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πραγματοποιείται σε κλίμα σεβασμού και αποδοχής της ιδιαιτερότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία και στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ (άρθρο 186).

3. Σε ό,τι αφορά τις εξετάσεις των μελών των ευάλωτων ομάδων, κατά κανόνα πραγματοποιούνται την ίδια μέρα και ώρα με αυτές των υπόλοιπων φοιτητών/τριών. Λόγω ειδικών συνθηκών και ανάλογα με τη σοβαρότητα των δυσκολιών τους, μπορεί να οριστεί τρόπος εξέτασης διαφορετικός από αυτόν των

υπόλοιπων φοιτητών/τριών, ενδεχομένως σε άλλη ημερομηνία και ώρα.

14. 12 Εξετάσεις εξ αποστάσεως

1. Οι ακαδημαϊκές και εκπαιδευτικές υποχρεώσεις των διδασκόντων/ουσών, επιτηρητών/τριών και εξεταζόμενων στις εξετάσεις διά ζώσης ισχύουν και εφαρμόζονται ανάλογα και για τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις που διεξάγονται με τη χρήση μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, εφόσον ο τρόπος αυτός εξέτασης προβλέπεται ρητώς από την κείμενη νομοθεσία.
2. Οι οδηγίες για συμμετοχή σε εξ αποστάσεως εξέταση αναρτώνται στην πλατφόρμα e-Class από τον/την Υπεύθυνο/η εξέτασης τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν την εξέταση και οι εξεταζόμενοι φοιτητές/τριες ενημερώνονται για τον τρόπο εγγραφής τους και όλες τις σχετικές με τη διεξαγωγή των εξετάσεων πληροφορίες.
3. Για την προετοιμασία της συμμετοχής τους σε κάθε είδους εξ' αποστάσεως εξέταση, οι φοιτητές/τριες φροντίζουν να διαθέτουν τον απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό. Μεριμνούν για τα χαρακτηριστικά του εξοπλισμού τους και της σύνδεσής τους στο διαδίκτυο (ηλεκτρονικό υπολογιστή, κάμερα, μικρόφωνο, σαρωτής, κ.ά.).
4. Πριν τη διεξαγωγή της εξέτασης οι φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν διαβάσει προσεκτικά τις οδηγίες τις οποίες έχει ανακοινώσει ο/η Υπεύθυνος/η εξέτασης, να τις τηρήσουν πιστά κατά την διάρκειά της και να είναι εξοικειωμένοι με τον τρόπο υποβολής των απαντήσεων τους (διαβάζοντας προσεκτικά τις σχετικές οδηγίες), ώστε να αποφεύγονται προβλήματα κατά τη διάρκεια της εξέτασης.
5. Οι εξεταζόμενοι/ες χρησιμοποιούν αποκλειστικά τους ιδρυματικούς λογαριασμούς/ διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (username, password) για τη σύνδεση και τη συμμετοχή τους σε κάθε είδους εξετάσεις εξ αποστάσεως.
6. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να βρίσκονται στην προκαθορισμένη εικονική αίθουσα τουλάχιστον δεκαπέντε (15) λεπτά πριν την προκαθορισμένη ώρα έναρξης της εξέτασης και να ανταποκρίνονται στις υποδείξεις των επιτηρητών.
7. Με την παρουσία τους σε εξ αποστάσεως εξέταση οι φοιτητές/τριες δηλώνουν ότι:
  - α) συναίνούν με την ακολουθούμενη διαδικασία εξέτασης,
  - β) συμμετέχουν στη διαδικασία αυτή τηρώντας όλους τους κανόνες ακαδημαϊκής δεοντολογίας,
  - γ) δεν χρησιμοποιούν μη πρόσφορα μέσα για τις απαντήσεις τους στην εξέταση και
  - δ) αποδέχονται το πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων του Ιδρύματος.
8. Οι επιτηρητές/τριες και ο/η Υπεύθυνος/η εξέτασης οφείλουν να είναι συνδεδεμένοι στις εικονικές αίθουσες τουλάχιστον 15 λεπτά πριν την έναρξη της εξέτασης και να κατατοπίζουν σχετικά τους/τις φοιτητές/τριες, ώστε να μην υπάρξει καθυστέρηση στην ώρα έναρξης της εξέτασης.
9. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης εξ αποστάσεως οι φοιτητές/τριες πρέπει να έχουν τις κάμερες των υπολογιστών τους ανοικτές καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης και οφείλουν να βρίσκονται σε απομονωμένο και ήσυχο χώρο, ο οποίος θα επιτρέπει αδιάλειπτη λειτουργία κάμερας και μικροφώνου σε όλη τη διάρκεια της εξέτασης.
10. Οι φοιτητές/τριες σε εξ αποστάσεως εξέταση αποδέχονται με τη συμμετοχή τους ότι οποιαδήποτε στιγμή μπορεί να τους ζητηθεί ο διαμοιρασμός της οθόνης του υπολογιστή με τον οποίο συμμετέχουν στην εξέταση.
11. Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να παρακολουθούν τη ροή της εξέτασης στο σύστημα και τα μηνύματα που τους στέλνουν ο/η Υπεύθυνος/η εξέτασης και οι επιτηρητές/τριες και να ακολουθούν τις σχετικές οδηγίες. Για κάθε πρόβλημα που παρουσιάζεται, οι φοιτητές/τριες οφείλουν να ενημερώσουν άμεσα τον/την Υπεύθυνη Εξέτασης γράφοντας μήνυμα στο πεδίο της συνομιλίας (Chat).
12. Ο/Η Υπεύθυνος/η εξέτασης παραμένει συνδεδεμένος/η στο ηλεκτρονικό σύστημα διεξαγωγής των εξετάσεων και συντονίζει την διεξαγωγή της εξέτασης, δύναται δε να παραλάβει από την σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα αρχεία σχετικά με την παρουσία και δραστηριότητα των συμμετεχόντων στην εξέταση. Τα αρχεία συμμετοχών παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία των συμμετεχόντων και την

δραστηριότητά τους κατά τη διάρκεια της παρουσίας τους στην συγκεκριμένη εξέταση, π.χ. την ώρα εισόδου και εξόδου από την ηλεκτρονική πλατφόρμα, διακοπή της σύνδεσης κ.λπ.

13. Ο/η Υπεύθυνος/η εξέτασης και οι επιτηρητές/τριες απενεργοποιούν, αν κρίνουν σκόπιμο, τα μικρόφωνα, ώστε να διατηρείται η ησυχία κατά την διάρκεια της εξέτασης (ειδικά σε αίθουσες με πολλούς συμμετέχοντες/ουσες) και απευθύνουν οδηγίες προς όλους/ες ή προς συγκεκριμένους συμμετέχοντες κ.ά.

14. Ο/Η Υπεύθυνος/η και οι επιτηρητές/τριες της εξ αποστάσεως εξέτασης δεν φέρουν καμία ευθύνη για τυχόν τεχνικά προβλήματα, που ενδεχομένως να προκύψουν κατά τη διάρκεια της εξέτασης από την πλευρά των συμμετεχόντων/ουσών ή γενικότερα για προβλήματα που αφορούν τη λειτουργία του διαδικτύου ή του εξοπλισμού τους.

15. Απαγορεύεται:

α) η καταγραφή και η περαιτέρω χρήση (ανάρτηση σε διαδικτυακούς τόπους) της εξέτασης είτε από τους φοιτητές/τριες είτε από τους εξεταστές/τριες διότι αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Δεδομένων.

β) η χρήση άλλης ηλεκτρονικής συσκευής πέραν αυτών με τις οποίες ο/η φοιτητής/τρια λαμβάνει μέρος στην εξέταση χωρίς τη συναίνεση του/της Υπεύθυνου/ης εξέτασης.

γ) η έξοδος από την εικονική αίθουσα διεξαγωγής της εξέτασης χωρίς την συγκατάθεση του/της Υπεύθυνου/ης εξέτασης ή/και των επιτηρητών/τριών.

δ) η απομάκρυνση από τον υπολογιστή τους παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με την συγκατάθεση του/της Υπεύθυνου/ης εξέτασης ή/και των επιτηρητών/τριών.

ε) οποιαδήποτε φύσεως συνεργασία των συμμετεχόντων/ουσών μεταξύ τους ή με άλλα πρόσωπα.

16. Σε περίπτωση διακοπής της σύνδεσης ενός/μιας φοιτητής/τριας κατά τη διάρκεια της εξεταστικής διαδικασίας κάποιας εξέτασης, ο/η εξεταζόμενος/η μπορεί να καταθέσει αίτημα περαιτέρω εξέτασης με αίτηση που θα πρέπει να κατατεθεί με ηλεκτρονικό μήνυμα προς τη Γραμματεία του Τμήματος και στον/στην Υπεύθυνο/η εξέτασης το αργότερο μέσα σε οκτώ (8) ώρες. Μέσα σε χρονικό διάστημα τριών ημερών ο/η αιτών/ούσα θα πρέπει να φροντίσει για την αποστολή εγγράφων αποδεικτικών στοιχείων που θα αποδεικνύουν ότι τα αίτια της διακοπής της σύνδεσης δεν οφείλονται σε δική του ενέργεια, αλλά σε γεγονότα πέραν των δυνατοτήτων του, (πχ αιφνίδια διακοπή ηλεκτροδότησης ή διακοπή σύνδεσης διαδικτύου με ευθύνη του παρόχου), και ότι δεν ευθύνεται για την διακοπή (π.χ. κατάθεση σχετικής βεβαίωσης από τον πάροχο ενέργειας ή τον πάροχο του δικτύου), ώστε να μη θεωρηθεί ηθελημένη η αποχώρησή του/της από την εξέταση.

Άρθρο 15

Αναγνώριση μαθημάτων

1.Οι φοιτητές/τριες που εισάγονται στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας δύνανται να αναγνωρίσουν μαθήματα τα οποία έχουν αποδεδειγμένα διδαχθεί και εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους σε Πανεπιστήμιο της ημεδαπής, εφόσον τα μαθήματα αυτά αντιστοιχούν σε μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τους/τις φοιτητές/τριες που μετεγγράφονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

2. Η αναγνώριση των μαθημάτων πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Οι φοιτητές/τριες απαλλάσσονται από την εξέταση των μαθημάτων του ΠΠΣ που διδάχθηκαν στο κατά τα ανωτέρω Τμήμα προέλευσης και, με την απόφαση δύνανται να ενταχθούν σε διαφορετικό εξάμηνο από αυτό της εγγραφής τους. Για τον σκοπό αυτό, ο/η φοιτητής/τρια υποβάλλει αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τα μαθήματα από τα οποία ζητά να απαλλαγεί. Για την ένταξή του/της σε διαφορετικό εξάμηνο από αυτό της εγγραφής του/της, ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να υποβάλλει σχετικό αίτημα αμέσως μετά την εγγραφή του/της και για το σύνολο των μαθημάτων και απαιτούμενων δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν αλλαγή εξαμήνου. Πιο συγκεκριμένα ο/η φοιτητής/τρια υποβάλλει έγγραφη αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος μαζί με πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας επικυρωμένο από τη Γραμματεία

του Τμήματος προέλευσης, συνοδευόμενο από την αναλυτική ύλη των μαθημάτων που έχει διδαχθεί. Η αίτηση και τα συνημμένα δικαιολογητικά προωθούνται στον/την υπεύθυνο/η του μαθήματος, ο/η οποίος/α εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος για την αναγνώριση ή μη των μαθημάτων ή και ασκήσεων στον/ην αιτούντα/ούσα φοιτητή/τρια.

3. Οι λεπτομέρειες για την αναγνώριση πιστωτικών μονάδων ECTS των φοιτητών/τριών Erasmus+, ρυθμίζονται στο άρθρο 63 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ και στο Παράρτημα 9 «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Προγράμματος Erasmus+ του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης Κινητικότητα Ατόμων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» του ίδιου Κανονισμού.

Άρθρο 16

Ολοκλήρωση Σπουδών- Βαθμός Πτυχίου - Διπλώματος- Καθομολόγηση

16.1 Γενικά

Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στο ΠΠΣ Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ελάχιστης διάρκειας οκτώ (8) ακαδημαϊκών εξαμήνων για την απονομή του τίτλου σπουδών, είναι ο χρόνος αυτός, προσαυξημένος κατά τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στο άρθρο 185 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ και στο Παράρτημα 10 «Ρύθμιση διαδικασιών και θεμάτων υπέρβασης της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης, μερικής φοίτησης και διακοπής φοίτησης των προπτυχιακών φοιτητών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης» του ίδιου Κανονισμού καθορίζονται οι λεπτομέρειες και τα δικαιολογητικά για την κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας που ανάγονται στο πρόσωπο του/της φοιτητή/τριας ή στο πρόσωπο συγγενούς πρώτου βαθμού εξ αίματος ή συζύγου ή προσώπου με το οποίο ο/η φοιτητής/τρια έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης καθώς και η διαδικασία αναστολής φοίτησης καθώς και οι όροι για την αναστολή φοίτησης και τη μερική φοίτηση.

16.2. Ολοκλήρωση Σπουδών

Οι φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους και τους/τις απονέμεται βεβαίωση σπουδών ή τίτλος σπουδών, όταν έχουν ολοκληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό εξαμήνων για λήψη πτυχίου ή διπλώματος, έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα που προβλέπονται από το πρόγραμμα σπουδών με τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτό και έχουν συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων. Για την απόκτηση του τίτλου σπουδών απαιτείται η φοίτηση επί 8 εξάμηνα σπουδών και η συγκέντρωση συνολικά τουλάχιστον 240 πιστωτικών μονάδων (ECTS) αντίστοιχα, ανάλογα με τη διάρκεια του ΠΠΣ.

Πιο συγκεκριμένα, ένας/μια φοιτητής/τρια του ΠΠΣ, απαιτείται να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις για την απόκτηση τίτλου σπουδών:

- Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα Υποχρεωτικά Μαθήματα του ΠΠΣ.
- Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα Μαθήματα Επιλογής του ΠΠΣ.
- Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς κάθε άλλη εκπαιδευτική δράση που προβλέπεται από το ΠΠΣ (π.χ. πρακτική άσκηση κ.ά.).

Για τη χορήγηση του τίτλου σπουδών, εκτός από τις παραπάνω προϋποθέσεις, είναι απαραίτητη η διευθέτηση όλων των εκκρεμοτήτων με τις Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου και συγκεκριμένα:

- Να έχουν επιστραφεί στη Βιβλιοθήκη του ΔΠΘ τυχόν δανεισθέντα βιβλία και να έχει κατατεθεί η πτυχιακή εργασία σε ψηφιακή μορφή (στην περίπτωση που ο/η φοιτητής έχει επιλέξει να εκπονήσει πτυχιακή εργασία).
- Σε περίπτωση διαμονής σε εστία του Ιδρύματος, να έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη στον Κανονισμό Φοιτητικών Εστιών διαδικασία απόδοσης του δωματίου και να έχει επιστραφεί το κλειδί του δωματίου.
- Να έχουν επιστραφεί στα Εργαστήρια του Τμήματος/Σχολής ή του Ιδρύματος τυχόν υλικοτεχνικός εξοπλισμός, βιβλία και άλλο δανεισμένο εκπαιδευτικό υλικό.

- Να έχει επιστραφεί στη Γραμματεία Τμήματος η ακαδημαϊκή ταυτότητα.
- Να έχει διασφαλισθεί ότι δεν υπάρχουν οικονομικές εκκρεμότητες με καμία Υπηρεσία του Ιδρύματος (πχ επιστροφή καταβεβλημένης επιχορήγησης Erasmus+ κ.ά.).

16.3. Υπολογισμός Βαθμού Πτυχίου

Στον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί των μαθημάτων. Ο βαθμός του τίτλου σπουδών υπολογίζεται ως μέσος όρος της σταθμισμένης βαθμολογίας των επιμέρους μαθημάτων (ΜΟΣΒΜ), σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις ΥΑ Φ141/B3/2166/1987 και Φ141/B3/2457/1988.

Συγκεκριμένα, ο βαθμός κάθε μαθήματος πολλαπλασιάζεται με έναν συντελεστή, ο οποίος ονομάζεται «συντελεστής βαρύτητας» του μαθήματος, το δε άθροισμα των επί μέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων.

Με βάση την τιμή του, ο βαθμός πτυχίου συνοδεύεται από χαρακτηρισμό ως εξής:

«Καλώς» χαρακτηρίζει τους βαθμούς από 5,00 μέχρι και 6,49 (συμπεριλαμβανομένου).

«Λίαν καλώς» χαρακτηρίζει τους βαθμούς από 6,50 μέχρι και 8,49 (συμπεριλαμβανομένου).

«Άριστα» χαρακτηρίζει τους βαθμούς από 8,50 μέχρι 10.

16.4. Καθομολόγηση

i. Για τη συμμετοχή στην τελετή καθομολόγησης, υποβάλλεται αίτηση μετά από ανακοίνωση-πρόσκληση της Γραμματείας του Τμήματος. Η τελετή καθομολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 221 και 224-226 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ.

ii. Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν στη Γραμματεία εάν επιθυμούν να δώσουν θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο.

iii. Το Τμήμα πραγματοποιεί τουλάχιστον δύο ορκωμοσίες τον χρόνο (μία μετά την εξεταστική Ιανουαρίου και μία μετά την εξεταστική Σεπτεμβρίου).

16.5. Έντυπα

Το σύνολο των εντύπων που εκδίδει το ΠΠΣ Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ακολουθεί πλήρως τα αντίστοιχα πρότυπα του Ιδρύματος.

Παράρτημα Διπλώματος

Το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας χορηγεί στους/στις πτυχιούχους φοιτητές/τριες το Παράρτημα Διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Το Παράρτημα Διπλώματος είναι επεξηγηματικό έγγραφο, το οποίο δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών, αλλά επισυνάπτεται σε αυτόν και ακολουθεί το υπόδειγμα που ανέπτυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η UNESCO/CEPES. Στόχος του Παραρτήματος είναι να παράσχει επαρκή ανεξάρτητα στοιχεία για τη βελτίωση της διεθνούς «διαφάνειας» και τη δίκαιη ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση των τίτλων σπουδών (διπλώματα, πτυχία, πιστοποιητικά κ.λπ.). Σχεδιάστηκε, για να δίνει περιγραφή της φύσης, του επιπέδου, του υποβάθρου, του περιεχομένου και του καθεστώτος των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από το άτομο που αναγράφεται ονομαστικά στο πρωτότυπο του τίτλου, στο οποίο επισυνάπτεται το Παράρτημα.

Άρθρο 17

Πρακτική Άσκηση

Η Πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών του ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας χωρίζεται σε δύο κύκλους (ΠΑ I και ΠΑ II) και είναι υποχρεωτική για τη λήψη του πτυχίου. Διαρκεί δύο εξάμηνα (5° και 8° εξάμηνο =200 ημέρες) και γίνεται με βάση τις διατάξεις του Κανονισμού Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος.

Άρθρο 18

Κινητικότητα Φοιτητών

18.1 Πρόγραμμα Erasmus+

1. Το Πρόγραμμα Erasmus+ προσφέρει τη δυνατότητα σε φοιτητές/τριες να διανύσουν μια περίοδο των σπουδών τους ή να κάνουν πρακτική άσκηση σε μια από τις 26 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της

Ελλάδας) καθώς και στην Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Σερβία, Βόρεια Μακεδονία, Τουρκία, για διάστημα 2 έως 12 μηνών. Στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ορίζεται μέλος ΔΕΠ ως Υπεύθυνος/η Erasmus+ με αρμοδιότητα την εποπτεία, την οργάνωση και τον συντονισμό των εισερχόμενων και εξερχόμενων φοιτητών/τριών σε επίπεδο Ακαδημαϊκού Τμήματος.

2. Η περίοδος κινητικότητας Erasmus+ αναγνωρίζεται ως μέρος των σπουδών μέσω της απονομής πιστωτικών μονάδων ECTS.
3. Στον Κανονισμό κινητικότητας Erasmus+ που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ (Παράρτημα 9) περιλαμβάνονται όλα τα σχετικά με την κινητικότητα μέσω του Erasmus+.
4. Τα κριτήρια επιλογής¹ που ακολουθούνται για την επιλογή των προπτυχιακών φοιτητών/τριών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας, οι οποίοι πρόκειται να μετακινηθούν για Πρακτική Erasmus+ είναι τα παρακάτω:

Κριτήριο	Μοριοδότηση	Σχόλια
Επιστολή αποδοχής από φορέα υποδοχής με περιγραφή των εργασιών	0-20	Η επιστολή αποδοχής αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής. Στην κρίση του Συντονιστή/τριας του Τμήματος
Επίπεδο σπουδών		
Προπτυχιακό	10	
Μεταπτυχιακό	15	
Διδακτορικές Σπουδές	20	
Αίτηση: Κίνητρα/λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα	0-10	Στην κρίση του Συντονιστή/τριας του Τμήματος
Αναλυτική βαθμολογία (ακαδημαϊκή επίδοση- μέσος όρος)		
8,50-10	20	
7-8,49	15	
5-6,99	10	
Διδακτορικές Σπουδές		
Γλωσσική επάρκεια (με βάση τη γλώσσα συνεργασίας στο Φορέα Υποδοχής)		
Άριστα (C2)	10	
Πολύ καλά (C1)	5	
Καλά (B2)	1	
Συνάφεια με τα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος σπουδών (για προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών) ή με την θεματολογία της διδακτορικής διατριβής	0-10	Στην κρίση του Συντονιστή/τριας του Τμήματος
Συνέντευξη	0-10	Στην κρίση του Συντονιστή/τριας του Τμήματος
Συστατική Επιστολή από μέλος ΔΕΠ του Τμήματος φοίτησης	0-10	Στην κρίση του Συντονιστή/τριας του Τμήματος
Δεύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus+	-20	
Κινητικότητα προς τη χώρα προέλευσης	-20	

5. Για την επιλογή των προπτυχιακών φοιτητών/τριών που πρόκειται να μετακινηθούν για σπουδές με Erasmus+ το ΠΠΣ Κοινωνική Εργασία έχει θεσπίσει τα παρακάτω κριτήρια (κριτήρια επιλογής):

¹Τα κριτήρια όπως και οι σχετικές διαδικασίες Βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα: https://erasmus.duth.gr/wp-content/uploads/2023/05/%CE%A4%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%95%CF%83%CF%89%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%9B%CE%B5%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%A0%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82-Erasmus.pdf

ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ		ΜΟΡΙΑ	
1	Βαθμολογία	Μ.Ο Βαθμολογίας X 4 *	
2	Επίπεδο Γλώσσας Διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2 (Lower-καλή γνώση) ■ C1 (Advanced-πολύ καλή γνώση) ■ C2 (Proficiency-άριστη γνώση) 	20 25 30
ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ		ΜΟΡΙΑ	

3	Κίνητρα συμμετοχής στο πρόγραμμα		1-10
4	Γνώση της γλώσσας της χώρας υποδοχής (εφόσον είναι διαφορετική από τη γλώσσα διδασκαλίας)	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1-B2 ■ C1-C2 	3 5
5	Δεύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus		-10
6	Κινητικότητα προς τη χώρα προέλευσης		-20

* Ο Μέσος Όρος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη όλα τα μαθήματα του κάθε εξαμήνου

18.2 Εσωτερική κινητικότητα

- Το πρόγραμμα εσωτερικής κινητικότητας δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές/τριες να διανύσουν μια περίοδο των σπουδών τους σε άλλο ΑΕΙ της Ελλάδας. Στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ορίζεται μέλος ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ ή ΕΤΕΠ ως Υπεύθυνος/η Εσωτερικής Κινητικότητας με αρμοδιότητα την εποπτεία, την οργάνωση και τον συντονισμό των εισερχόμενων και εξερχόμενων φοιτητών/τριών σε επίπεδο Ακαδημαϊκού Τμήματος.
- Η συμμετοχή στο πρόγραμμα εσωτερικής κινητικότητας παρέχει τη δυνατότητα αναγνώρισης από το Τμήμα προέλευσης της περιόδου σπουδών στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος του ΑΕΙ υποδοχής. Οι μετακινούμενοι/ες φοιτητές/τριες οι οποίοι/ες κατά το χρονικό διάστημα της μετακίνησής τους έχουν αξιολογηθεί επιτυχώς σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής δύνανται να υποβάλουν αίτημα αναγνώρισης των αντίστοιχων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (π.χ. μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων).
- Στον Κανονισμό Εσωτερικής κινητικότητας που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ (Παράρτημα 11) περιλαμβάνονται όλα τα σχετικά με την εσωτερική κινητικότητα.

18.3 Άλλου τύπου προγράμματα κινητικότητας

- Οι φοιτητές/τριες του ΠΠΣ δύνανται να μετακινούνται μέσω άλλων προγραμμάτων κινητικότητας μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και βάσει των όρων του εκάστοτε προγράμματος.

18.4. Εισερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες

- Στο ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας προσφέρονται για εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες Erasmus+ στο χειμερινό και στο εαρινό εξάμηνο μαθήματα στην Αγγλική γλώσσα τα οποία συνολικά αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 30 πιστωτικές μονάδες ECTS.
- Για τους/τις εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες, το ελάχιστο επίπεδο γλωσσομάθειας για τα ελληνικά είναι το B1 και για τα αγγλικά το B2.
- Στους/τις εισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες παρέχεται επιπροσθέτως και το μάθημα της Νέας Ελληνικής

Γλώσσας το οποίο διδάσκεται κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο σπουδών. Εισερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες που ολοκληρώνουν επιτυχώς την παρακολούθηση του εν λόγω μαθήματος πιστώνονται με τρεις (3) μονάδες ECTS ανά εξάμηνο. Η σχετική βεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της παρακολούθησης χορηγείται στο τέλος του κάθε εξαμήνου από τον/την διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος, προκειμένου οι φοιτητές/τριες να την προσκομίσουν στη Γραμματεία του Τμήματος εγγραφής τους, ώστε να πιστωθούν οι μονάδες ECTS και να κατατεθεί η βαθμολογία/επίδοση, η οποία συνυπολογίζεται στην τελική αναλυτική βαθμολογία που χορηγεί η κάθε Γραμματεία μετά το πέρας της κινητικότητας του κάθε εισερχόμενου/ης φοιτητή/τριας.

3. Εισερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες μέσω άλλων πλην του Erasmus+ και του Προγράμματος Εσωτερικής Κινητικότητας προγραμμάτων έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν μέρος των Σπουδών τους στο Τμήμα μετά από απόφαση της Συνέλευσης και σύμφωνα με τους όρους του εκάστοτε προγράμματος.

Άρθρο 19

Βραβεία Επίδοσης- Υποτροφίες

19.1 Βραβεία

1. Το ΔΠΘ χορηγεί ετησίως βραβεία επίδοσης στον/στην προπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια κάθε Σχολής του ο/η οποίος/α κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος:
  - α) ολοκλήρωσε επιτυχώς όλα τα μαθήματα του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους που προβλέπονται στο ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος που φοιτά (λαμβάνονται υπόψη και οι τρεις εξεταστικές περίοδοι του υπό κρίση έτους -Ιανουαρίου, Ιουνίου και Σεπτεμβρίου) και
  - β) συγκέντρωσε την υψηλότερη βαθμολογία που προκύπτει από τον μέσο όρο των μαθημάτων (συμπεριλαμβανομένης της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας), χωρίς τον υπολογισμό των συντελεστών βαρύτητας.
2. Το βραβείο συνίσταται στην απονομή ειδικού διπλώματος σε τελετή που λαμβάνει χώρα κατά τον εορτασμό των Τριών Ιεραρχών. Τα ονόματα των φοιτητών/τριών που βραβεύονται ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα της Σχολής, του Τμήματος και του Πανεπιστημίου.
3. Στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ (Παράρτημα 25) αναφέρονται όλα τα σχετικά με τα βραβεία επίδοσης.

19.2 Υποτροφίες

Το ΔΠΘ δύναται να χορηγεί ανταποδοτικές υποτροφίες προς τους φοιτητές/τριες προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου για την παροχή διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων των Ιδρύματος. Το κόστος των υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων τα οποία χρηματοδοτούνται από εθνικούς, ιδιωτικούς, διεθνείς και ίδιους πόρους του άρθρου 230 του ν.4957/2022 σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ, τον Κανονισμό σπουδών του προγράμματος, του ΕΛΚΕ-ΔΠΘ, το τυχόν ειδικότερο κανονιστικό πλαίσιο του φορέα χρηματοδότησης και τις αποφάσεις των αρμοδίων πανεπιστημιακών οργάνων διοίκησης.

Άρθρο 20

Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος Σπουδών

- 1.Ο/Η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος Σπουδών (ΑΣΣ) είναι μέλος του διδακτικού προσωπικού που καθοδηγεί και υποστηρίζει τους/τις φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.
2. Ο/Η ΑΣΣ έχει συμβουλευτικό ρόλο σε ό,τι αφορά στην ακαδημαϊκή πορεία του/της φοιτητή/τριας, είναι διαθέσιμος/η για την πραγματοποίηση έκτακτων συναντήσεων για την παροχή βοήθειας και ανακατεύθυνσης σε ειδικούς (όπως π.χ. στο Κέντρο Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης) σε περιπτώσεις αντιμετώπισης προσωπικών προβλημάτων που επηρεάζουν τις σπουδές, παρακολουθεί την

πορεία του φοιτητή/τριας και τον/την ενθαρρύνει για την καλύτερη δυνατή επίτευξη των επαγγελματικών του/της στόχων.

3. Στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ (Παράρτημα 17) περιγράφονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες και ο, τιδήποτε σχετικό με το θεσμό του ΑΣΣ.

Άρθρο 21

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των φοιτητών/τριών πρώτου κύκλου

1. Οι προπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες είναι μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΔΠΘ και απολαμβάνουν το δικαίωμα στη γνώση, στην ελευθερία της έρευνας και στην ελεύθερη έκφραση των ιδεών στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Οι φοιτητές/τριες του ΠΠΣ Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας

α) απολαμβάνουν τις κοινωνικές και άλλες παροχές που απορρέουν από την ιδιότητα του/της φοιτητή/τριας γενικά και του ΔΠΘ ειδικά. Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή στο Τμήμα και διατηρείται μέχρι τη λήψη του τίτλου σπουδών. Ο/Η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να διακόψει τη φοίτησή του σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Κατά τη διάρκεια της αναστολής της φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αποκτάται ξανά με νέα αίτηση του/της ενδιαφερομένου/ης. Επίσης, έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση. Για την κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης διάρκειας φοίτησης, τη διακοπή σπουδών και τη μερική φοίτηση εφαρμόζονται οι ειδικές κανονιστικές διατάξεις του ΔΠΘ (Παράρτημα 10).

β) εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους για εκπαιδευτικά και άλλα θέματα, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και με σεβασμό στους κανόνες δεοντολογίας του ΔΠΘ.

γ) αξιολογούν το έργο των μελών ΔΕΠ και του λοιπού εν γένει εκπαιδευτικού, ειδικού και όλων των κατηγοριών προσωπικού, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού και λοιπού έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και των Κανονισμών του οικείου Τμήματος και του Ιδρύματος.

δ) ενημερώνονται από Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας για το Πρόγραμμα Σπουδών, τις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις, τους κανόνες και τις προϋποθέσεις για την απρόσκοπτη φοίτησή τους.

ε) συνεργάζονται με το εκπαιδευτικό προσωπικό για τις εκπαιδευτικές και εξεταστικές τους ανάγκες, στις ημέρες και ώρες που έχουν ανακοινωθεί στην αρχή κάθε εξαμήνου.

στ) υποβάλλουν αιτήσεις προς τις διοικητικές υπηρεσίες του οικείου Τμήματος ή Σχολής ή του Ιδρύματος και εξυπηρετούνται έγκαιρα και αποτελεσματικά.

ζ) κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων, υποδομών και των μέσων του ΔΠΘ, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ιδρύματος.

η) επωφελούνται από τις κοινωνικές και άλλες παροχές που απορρέουν από την ιδιότητα του φοιτητή γενικά και του ΔΠΘ ειδικά.

θ) υποβάλλουν αναφορές και αιτήματα στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος σχετικά με θέματα που αφορούν την εκπαίδευσή τους.

ι) εκπροσωπούνται διά των νομίμως ορισμένων εκπροσώπων τους στα συλλογικά όργανα και τις επιτροπές του Ιδρύματος και ενημερώνονται σχετικά με τα εκπαιδευτικά, ερευνητικά και διοικητικά θέματα του Ιδρύματος που τους/τις αφορούν μέσω των εκπροσώπων τους.

ια) είναι ελεύθεροι/ες να εκφράζονται ατομικά ή συλλογικά στο πλαίσιο λειτουργίας φοιτητικών συλλόγων. Θέματα σχετικά με τον τρόπο ανάδειξης των οργάνων των φοιτητικών συλλόγων, τη συνεδρίαση και τον τρόπο σύγκλησης των οργάνων τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία τους καθορίζονται στο καταστατικό του φοιτητικού συλλόγου. Η ανάδειξη των οργάνων των φοιτητικών συλλόγων δύναται να πραγματοποιείται ηλεκτρονικά, εφόσον αυτό προβλέπεται στο καταστατικό του συλλόγου.

ιβ) συμμετέχουν σε αμειβόμενες δραστηριότητες του ΔΠΘ, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζουν σχετικές διατάξεις του νόμου.

ιγ) συμμετέχουν σε διεθνή και ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών (όπως π.χ. Erasmus+

studies, Erasmus+ placement), σύμφωνα με τα κριτήρια και τη διαδικασία που ορίζει ο αρμόδιος φορέας το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών και το ΔΠΘ. Ιδ) ζητούν με αναφορά τους στον/στην Συνήγορο του Φοιτητή, τη διερεύνηση υποθέσεων σχετικά με την κατά την άποψή τους μη τήρηση των διατάξεων του νόμου ή του Κανονισμού, του Κώδικα Δεοντολογίας του Ιδρύματος, των Κανονισμών Σπουδών κ.ά.

2. Οι φοιτητές/τριες του ΔΠΘ έχουν τις παρακάτω υποχρεώσεις και οφείλουν:

α) να σέβονται τους/τις άλλους/ες φοιτητές/τριες, τους/τις καθηγητές/τριες και όλο το προσωπικό του Ιδρύματος.

β) να είναι ενημερωμένοι/ες για τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ και τους επιμέρους κανονισμούς λειτουργίας του Ιδρύματος που τους/τις αφορούν και να τους εφαρμόζουν με συνέπεια και υπευθυνότητα ενεργώντας κατά την άσκηση των φοιτητικών καθηκόντων και εκδηλώσεών τους κατά τρόπο νόμιμο και πάντοτε συμβατό με τη λειτουργία του Ιδρύματος.

γ) να εκπληρώνουν τα φοιτητικά τους καθήκοντα με επιμέλεια και υπευθυνότητα και ιδίως:

γα) να είναι ενήμεροι/ες για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν, το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, να κατανοούν και να ενημερώνονται για την εκπαιδευτική διαδικασία που ακολουθούν, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class, της ιστοσελίδας που διαθέτουν τα Τμήματα, η Σχολή και το ίδιο το ΔΠΘ, αλλά και μέσω των ανακοινώσεων.

γβ) να συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες προσηκόντως και σύμφωνα με τους όρους διεξαγωγής τους.

γγ) να συμβάλλουν στην ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας, απέχοντας από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη διεξαγωγή της.

γδ) να ανταποκρίνονται στα καθήκοντα που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο παρακολούθησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

γε) να συμμορφώνονται προς τις παρεχόμενες κατευθυντήριες οδηγίες και συστάσεις των διδασκόντων ή άλλων αρμοδίων οργάνων και υπηρεσιών του Ιδρύματος.

γστ) να τηρούν την ερευνητική δεοντολογία, ιδίως περί προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων γζ) να συμμετέχουν ομαλά και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους κανονισμούς του Ιδρύματος στις εξετάσεις απέχοντας από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που θα μπορούσε να παρακωλύσει ή να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή διεξαγωγή τους ή να αποκλείσει τη συμμετοχή τους, όπως ενδεικτικά λόγω αντιγραφής ή χρήσης μη κατάλληλων αντικειμένων ή εγγράφων ή μέσων κατά την εξέταση.

γη) να συμμετέχουν στις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων, των δομών και των υπηρεσιών του Ιδρύματος καταθέτοντας τις απόψεις τους κατά τρόπο αντικειμενικό, δίκαιο και αμερόληπτο με γνώμονα την βελτίωση των σπουδών του Ιδρύματος.

δ) να τηρούν την ακαδημαϊκή δεοντολογία και τις αρχές ακαδημαϊκού ήθους.

ε) να σέβονται και να προστατεύουν τις εγκαταστάσεις, τον περιβάλλοντα χώρο και τον εξοπλισμό του Πανεπιστημίου και να μεριμνούν για τη διατήρηση της καθαριότητας και της ευταξίας των χώρων του.

στ) να επιδεικνύουν την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα, όταν τους ζητείται από μέλος του διδακτικού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού και του προσωπικού φύλαξης στο πλαίσιο των λειτουργιών του Ιδρύματος.

ζ) να συμμετέχουν στις δραστηριότητες του Ιδρύματος.

η) να προβάλλουν και να προάγουν το Πανεπιστήμιο με τις ακαδημαϊκές, πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητές τους.

θ) να απέχουν από πράξεις που δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή αποστολή του Ιδρύματος, ή εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των οργάνων και των υπηρεσιών του ή την ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και διδασκαλία καθώς επίσης και την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών

3. Το ΔΠΘ λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για την άσκηση των δικαιωμάτων των φοιτητών/τριών με Αναπηρία (ΦμεΑ) και την ισότιμη ένταξή τους στο Πανεπιστήμιο. Ειδικότερα, μεριμνά για τη λήψη μέτρων που διασφαλίζουν την πρόσβαση στους χώρους του Ιδρύματος, εξασφαλίζει την αναγκαία υποδομή και

υποστήριξη, καθώς και τις αναγκαίες συνθήκες για την απρόσκοπτη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και τις εξετάσεις. Τα θέματα εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή μαθησιακές δυσκολίες ρυθμίζονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις διεθνείς καλές πρακτικές.

4. Οι φοιτητές/τριες που προέρχονται από άλλα ΑΕΙ της ημεδαπής ή άλλα ομοταγή Ιδρύματα της αλλοδαπής και εγγράφονται στο ΔΠΘ ως φιλοξενούμενοι/ες φοιτητές/τριες, έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους/τις φοιτητές/τριες του ΔΠΘ για όσο διαρκεί η φοίτησή τους στο Ίδρυμα.
5. Στο άρθρο 185 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ αναφέρονται οι κοινωνικές ή άλλες παροχές και δυνατότητες.

Άρθρο 22

Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης

1. Αποστολή του Κέντρου Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΨΥΣΥ- ΔΠΘ) είναι η παροχή υπηρεσιών ψυχολογικής και συμβουλευτικής υποστήριξης και η πρόληψη προβλημάτων ψυχικής υγείας των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, και ιδίως των φοιτητών προγραμμάτων πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών. Το ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ παρέχει υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής δια ζώσης αλλά και εξ αποστάσεως με τη χρήση ψηφιακών υποδομών. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι δωρεάν.

2. Το ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ έχει έδρα την Κομοτηνή αλλά δραστηριοποιείται σε πόλεις όπου λειτουργούν ακαδημαϊκές μονάδες του ΔΠΘ, και παρέχει υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής με τη χρήση ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών.

3. Τα προσωπικά δεδομένα τα οποία συλλέγει και επεξεργάζεται το ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ είναι μόνο αυτά που είναι απαραίτητα για τον εκάστοτε συγκεκριμένο και σαφώς ορισμένο σκοπό και τη συγκεκριμένη νομική βάση. Στο πλαίσιο αυτό η επεξεργασία που λαμβάνει χώρα αφορά στα προσωπικά δεδομένα που παρέχετε, οι εξυπηρετούμενοι στο ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ, συμπληρώνοντας μια αίτηση ή κάνοντας την εγγραφή, όπως:

- Δεδομένα Ταυτότητας
- Δεδομένα Επικοινωνίας
- Δεδομένα Υγείας

Σε όσες περιπτώσεις απαιτείται συγκατάθεση, το ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ ακολουθεί τις προβλεπόμενες από τον Νόμο διαδικασίες για τη λήψη της. Οι φοιτητές/τριες διατηρούν το δικαίωμα να αποσύρουν τη συγκατάθεσή τους ανά πάσα στιγμή. Τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ και την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, είτε κατά την έναρξη της σχέσης με το ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ είτε μεταγενέστερα και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας με νομική βάση: α) Τη συγκατάθεση των φοιτητών/τριών, όταν προσέρχονται για υποστήριξη από το ΚΕΨΥΣΥ-ΔΠΘ και β. Την εκπλήρωση καθήκοντος για το δημόσιο συμφέρον και την εκτέλεση έννομης υποχρέωσης.

Άρθρο 23

Συνήγορος του Φοιτητή

1. Ο θεσμός του Συνηγόρου του Φοιτητή έχει ως σκοπό:

- τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος.
- την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας.
- την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης.
- τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος.

2. Ο/Η Συνήγορος του Φοιτητή, που προϊσταται του ομώνυμου γραφείου χωρίς αμοιβή, μπορεί να είναι Καθηγητής/τρια ή ομότιμος/η Καθηγητής/τρια του ΔΠΘ και ορίζεται από τη Σύγκλητο, ύστερα από πρόταση του Πρύτανη και γνώμη του Συμβουλίου Φοιτητικής Μέριμνας.

3. Ο/Η Συνήγορος του φοιτητή δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών.

4. Στον Κανονισμό του Συνηγόρου του Φοιτητή που είναι μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ (Παράρτημα 17) αναφέρονται όλα τα σχετικά με το θεσμό.

Άρθρο 24

Μηχανισμός Διαχείρισης παραπόνων και Ενστάσεων

1. Προκειμένου να διασφαλιστεί, η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών των Ακαδημαϊκών Τμημάτων του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης έχουν θεσπιστεί οι διαδικασίες που παρέχουν αξιόπιστη, συστηματική και διαρκώς βελτιούμενη, αμερόληπτη καταγραφή και αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών, που συναντά ο/η φοιτητής/τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της.

2. Οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα για την υποβολή παραπόνων ή ενστάσεων για τυχόν προβλήματα ή σε σχέση με τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν, πριν υποβάλουν το παράπονο ή την ένστασή τους, να μελετήσουν τους Οδηγούς και τους γενικούς και ειδικούς Κανονισμούς Σπουδών των Προγραμμάτων Σπουδών στα οποία φοιτούν, καθώς και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος, ώστε να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

3. Στον Κανονισμό διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ (Παράρτημα 26) αναφέρονται αναλυτικά οι σχετικές διαδικασίες.

Άρθρο 25

Φοιτητικές Ομάδες

1. Η ίδρυση φοιτητικών ομάδων (ή ομίλων) πλαισιώνει τις σπουδές των φοιτητών/τριών τους εντός του ΔΠΘ και τους παρέχει τη δυνατότητα να ασχολούνται παράλληλα με τις σπουδές τους με τις εξωπανεπιστημιακές ενασχολήσεις (χόμπι) τους, καλύπτοντας τις ανάγκες τους για έκφραση και δημιουργικότητα. Επιπλέον, μέσω των ομάδων και των δράσεών τους οι φοιτητές/τριες έχουν την ευκαιρία αναπτύξουν την επικοινωνία τους με φοιτητές/τριες άλλων Τμημάτων, καθώς και με άλλους φορείς της κοινωνίας, γεγονός που διευκολύνει την ενσωμάτωσή τους στην ακαδημαϊκή κοινότητα και την τοπική κοινωνία.

2. Οι ομάδες δύνανται να καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων, σχετικών ή με το αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και μη σχετικών (π.χ. εθελοντισμός, κοινωνικές υπηρεσίες, καλές τέχνες, φωτογραφία, κ.λπ.)

3. Στον Κανονισμό Οργάνωσης & Λειτουργίας Φοιτητικών Ομάδων που αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ (Παράρτημα 24) περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας των φοιτητικών ομάδων.

Άρθρο 26

Πειθαρχικά παραπτώματα

1. Η παραβίαση των του Εσωτερικού Κανονισμού του Ιδρύματος καθώς και κάθε Κανονισμού που διέπει την φοίτηση των φοιτητών/τριών και την εν γένει ακαδημαϊκή ζωή συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

Ενδεικτικά πειθαρχικά παραπτώματα είναι :

- α) η παραβίαση του αδιάβλητου των εξετάσεων,
- β) η λογοκλοπή ή η αποσιώπηση της άμεσης ή έμμεσης συνεισφοράς άλλων προσώπων στο αντικείμενο επιστημονικής ενασχόλησης ή έρευνας,
- γ) η καταστροφή περιουσίας του ΔΠΘ κινητής ή ακίνητης, που χρησιμοποιείται από το ΔΠΘ ή μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας,
- δ) η παρεμπόδιση της εύρυθμης λειτουργίας του ΔΠΘ συμπεριλαμβανομένης τόσο της εκπαιδευτικής, ερευνητικής ή διοικητικής λειτουργίας του όσο και της λειτουργίας των μονομελών και συλλογικών οργάνων και των υπηρεσιών του, καθώς και της χρήσης των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του,
- ε) η χρήση των στεγασμένων ή ανοικτών χώρων, των εγκαταστάσεων, των υποδομών και του εξοπλισμού του ΔΠΘ χωρίς την άδεια των αρμόδιων οργάνων του,

στ) η χρήση των στεγασμένων ή ανοικτών χώρων, των εγκαταστάσεων, των υποδομών και του εξοπλισμού του ΔΠΘ για την εξυπηρέτηση σκοπών που δεν συνάδουν με την αποστολή του, καθώς και η διευκόλυνση τρίτων για την τέλεση της πράξης αυτής,

ζ) η υπαίτια και με οποιονδήποτε τρόπο ρύπανση των στεγασμένων ή ανοικτών χώρων του ιδρύματος, συμπεριλαμβανόμενης και της ηχορύπανσης,

η) η χρήση απαγορευμένων ουσιών, που εμπίπτουν στον ν. 4139/2013 (Α' 74), εντός του ΔΠΘ και η οποιαδήποτε συμβολή στη διακίνηση αυτών,

θ) η τέλεση οποιουδήποτε πλημμελήματος ή κακουργήματος εφόσον συνδέεται με τη φοιτητική ιδιότητα.

2. Οι πειθαρχικές ποινές που είναι δυνατόν να επιβληθούν σε φοιτητή/τρια είναι:

α) έγγραφη επίπληξη,

β) απαγόρευση συμμετοχής σε εξετάσεις ενός ή περισσοτέρων μαθημάτων, για μία ή περισσότερες εξεταστικές περιόδους,

γ) προσωρινή ή μόνιμη απαγόρευση χρήσης εξοπλισμού ή εγκαταστάσεων του ιδρύματος,

δ) προσωρινή αναστολή της φοιτητικής ιδιότητας από έναν (1) έως είκοσι τέσσερις (24) μήνες και

ε) οριστική διαγραφή

3. Στα άρθρα 187-197 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ αναφέρονται αναλυτικά οι σχετικές διαδικασίες.

Άρθρο 27

Λειτουργία του Τμήματος

27.1. Συνέλευση του Τμήματος.

1. Η λειτουργία της Συνέλευσης του Τμήματος ρυθμίζεται από τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 5 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΔΠΘ.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος συνεδριάζει τακτικά κατ' ελάχιστον μια φορά ανά μήνα. Επίσης, συνεδριάζει εκτάκτως όποτε ο/η Πρόεδρος του Τμήματος κρίνει ότι είναι αναγκαίο.

3. Η συγκρότηση της Συνέλευσης πραγματοποιείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία

27.2. Επιτροπές

Στο Τμήμα /ΠΠΣ λειτουργούν οι παρακάτω επιτροπές

- Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ)
- Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών
- Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης
- Επιτροπή Ενστάσεων Πρακτικής Άσκησης
- Επιτροπή Φοιτητικών Θεμάτων
- Επιτροπή Erasmus+
- Επιτροπή Βιβλιοθήκης
- Επιτροπή διαχείρισης Ιστοτόπων του Τμήματος
- Επιτροπή Παραλαβής των πάσης φύσεως οργάνων, ειδών και υλικών και εκτελέσεως μικροεργασιών
- Επιτροπή Παραλαβής Διδακτικών Βιβλίων
- Επιτροπή καταστροφής και διαγραφής άχρηστων οργάνων, ειδών και υλικών

27.3. Βιβλιοθήκη του Τμήματος

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος λειτουργεί βάσει του Κανονισμού Λειτουργίας Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του ΔΠΘ, όπως βρίσκεται ενσωματωμένος στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΘ, Παράρτημα 15.

27.4. Γραμματεία του Τμήματος

1. Η Γραμματεία του Τμήματος υποστηρίζει διοικητικά το Τμήμα στις αρμοδιότητές του που απορρέουν από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη και διεκπεραιώνει όλα τα θέματα που αφορούν στο έργο του Τμήματος.

2. Η Γραμματεία του Τμήματος δέχεται τις/τους φοιτήτριες/φοιτητές σε μέρες και ώρες που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος καθώς και στον πίνακα ανακοινώσεων. Η Γραμματεία εφαρμόζει αυστηρά τη νομοθεσία σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα»).

3 Οι αιτήσεις για πιστοποιητικά πραγματοποιούνται μόνο μέσω της πλατφόρμας e-γραμματεία (Universis) (<https://students.duth.gr>). Μέσω της ίδιας πλατφόρμας, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να παρακολουθεί την καρτέλα του/της και κατά συνέπεια την πρόοδό του/της. Αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά και μέσω του ΚΕΠ.

4. Η Γραμματεία του Τμήματος χορηγεί τα εξής πιστοποιητικά:

- Πιστοποιητικό φοίτησης, το οποίο βεβαιώνει ότι ο/η ενδιαφερόμενος/η είναι ενεργός/ή φοιτητής/τρια.
- Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας, όπου αναγράφεται η πορεία του/της φοιτητή/τριας στα μαθήματα που διδάχθηκε.
- Βεβαίωση περάτωσης σπουδών, για όσους/ες ενδιαφερόμενους/ες έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του Προγράμματος Σπουδών, αλλά δεν τους έχει απονεμηθεί το πτυχίο.
- Αντίγραφα πτυχίου και πιστοποιητικά που αφορούν αποφοιτήρια (διαγραφές) κ.λπ.

27.5. Εργαστήρια

Το Τμήμα διαθέτει το Εργαστήριο Κοινωνικής και Κοινοτικής Εργασίας, το οποίο ιδρύθηκε το 2004 (Υπ. Απόφ.: 60074/ Φ.Ε.Κ. 1005 Τ. Β' / 6.7.2004). Βάσει του Ν. 4610/2019 (άρθρο 64 παρ. 11) και της αριθ. 34/16/04-07-2019 απόφασης της Συγκλήτου, το Εργαστήριο Κοινωνικής και Κοινοτικής Εργασίας εντάχθηκε στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.

Αποστολή-Σκοπός

1. Να εκπονεί μελέτες και να διενεργεί έρευνες μόνο του ή σε συνεργασία με άλλα Τμήματα και Εργαστήρια του ΔΠΘ (π.χ. το Εργαστήριο Εγκληματολογίας της Νομικής), άλλα Πανεπιστήμια και με κοινωνικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

2. Να εκπονεί και να συμμετέχει σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης κοινωνικών επιστημών σε ζητήματα που αφορούν την κοινωνική εργασία, την κοινοτική ανάπτυξη και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

3. Να οργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για επαγγελματίες κοινωνικούς λειτουργούς που συνεργάζονται με το Τμήμα στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών της κατεύθυνσης της Κοινωνικής Εργασίας ως εκπαιδευτές/τριες Πρακτικής Άσκησης και για άλλους επαγγελματίες (διεπιστημονική συνεργασία).

4. Να οργανώνει συνέδρια, σεμινάρια, ομιλίες, άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις και εκδόσεις, όπως υποδειγματικό υλικό συνεδριών κοινωνικής εργασίας, ενημερωτικά έντυπα, βιβλία, οπτικοακουστικό υλικό, CD, DVD κ.ά.

5. Να υποδέχεται και να εξυπηρετεί μεταπτυχιακούς φοιτητές, όπως ορίζει η εκάστοτε νομοθεσία στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών σκοπών του.

7. Να προωθεί ερευνητικά προγράμματα στη συμβουλευτική ειδικών πληθυσμιακών ομάδων και την οικογενειακή θεραπεία (π.χ. στάθμιση ή αξιολόγηση τεχνικών παρέμβασης).

8. Να συμβάλλει συστηματικά στη διεξαγωγή και συνεχή ανάπτυξη του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

και της Εποπτείας αναπτύσσοντας πιλοτικά προγράμματα παρέμβασης στην τοπική κοινωνία της Θράκης σε συνεργασία με αναπτυξιακές εταιρείες ΟΤΑ, ΜΚΟ και άλλους φορείς με στόχο την κοινωνική ένταξη μειονοτήτων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων.

9. Να παρέχει υπηρεσίες μέσω συμβάσεων όπως ορίζονται από το Π.Δ. 158/1984 (Α' 53) για θέματα που άπτονται των αντικειμένων του.

10. Να παρέχει κλινικό και συμβουλευτικό έργο σε κάθε απευθυνόμενο (παιδιά, έφηβοι, ενήλικες, ομάδες, οικογένειες) και φοιτητές/τριες, με αίτημα τη στήριξή του στην αντιμετώπιση δυσκολιών, προβλημάτων ή καταστάσεων.

Άξονες ανάπτυξης

Οι δραστηριότητες του Εργαστηρίου αναπτύσσονται σε τέσσερις (4) αλληλένδετους άξονες:

I. Ανάπτυξη πιλοτικών παρεμβάσεων κοινωνικής και κοινοτικής εργασίας

II. Εκπαίδευση

III. Έρευνα

IV. Εκδόσεις και δημιουργία - στάθμιση εκπαιδευτικού και ερευνητικού υλικού

Ενδεικτικά:

I. Στον άξονα I και II το ακαδ. έτος 2019-2020 και 2021-2022 υλοποίησε Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης τριάντα τεσσάρων (34) φοιτητών - ασκούμενων κοινωνικών λειτουργών

III. Έρευνες: "Οι επιπτώσεις της πανδημίας Covid- 19 στο έργο των κοινωνικών λειτουργών", "Οι επιπτώσεις στη ζωή και την πρόσβαση των ανάπτηρων ατόμων σε υπηρεσίες στην Κομοτηνή", και "Το έργο των κοινωνικών λειτουργών με πρόσφυγες την περίοδο της πανδημίας"

IV. Βιωματικές Ασκήσεις με θέμα την ετερότητα και την προώθηση της παιδικής προστασίας (υπό επιμέλεια και εκτύπωση 2022)

Οι φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας μετέχουν ως ασκούμενοι/ες κοινωνικοί λειτουργοί σε όλο το φάσμα και σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του.

Ο Κανονισμός λειτουργίας του είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

27.6. Χρήση των υποδομών του Τμήματος

1. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες του ΠΠΣ πραγματοποιούνται στις υποδομές της Σχολής Κοινωνικών, Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών, στην οποία εντάσσεται το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.

2. Το διδακτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, άλλοι εργαζόμενοι στο Τμήμα και οι φοιτητές/τριες οφείλουν να προστατεύουν τους χώρους, τις υποδομές και τον εξοπλισμό του ΔΠΘ, να φροντίζουν για την διατήρηση της καθαριότητας και να τηρούν τους κανόνες ασφαλείας.

3. Απαγορεύεται η χρήση των εγκαταστάσεων, των υποδομών και του εξοπλισμού του Τμήματος ή του Ιδρύματος, χωρίς την άδεια των αρμοδίων οργάνων, καθώς και η χρήση των χώρων για την σκοπούς που δεν συνάδουν με την αποστολή του Πανεπιστημίου.

4. Οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα στη χρήση των εγκαταστάσεων, των μέσων και ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Τμήματος και του Ιδρύματος στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ΠΠΣ. Μετά το πέρας του χρόνου που διατίθεται για την εκάστοτε εκπαιδευτική δραστηριότητα οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/ες να διακόπτουν τη χρήση παραδίδοντας τις εγκαταστάσεις και τα μέσα στην ίδια καλή κατάσταση που τους διατέθηκαν.

5. Οι εργαστηριακές υποδομές (υπολογιστές, υλικοτεχνικές υποδομές, εξοπλισμός) πρέπει να αξιοποιούνται από τους φοιτητές/τις φοιτήτριες αποκλειστικά για την παραγωγή έργου του Ιδρύματος.

Τροποποίηση του ΠΠΣ

Το ΠΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας αναθεωρείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης του ΔΠΘ.

Άρθρο 29

Τροποποίηση του Κανονισμού

Η τροποποίηση του παρόντος Κανονισμού είναι δυνατή μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου.

Παράρτημα 1

Συνοπτική παρουσίαση του ΠΣ του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Κοινωνικής Εργασίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας

1ο Έτος

Α Εξάμηνο (6 Υποχρεωτικά)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ * (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία	3				3	3	5
2. Κοινωνιολογία (ΠΔΕ)	3				3	3	5
3. Κοινωνική Πολιτική	3				3	3	5
4. Εισαγωγή στο Δίκαιο	3				3	3	5
5. Ψυχολογία (ΠΔΕ)	3				3	3	5
6. Ανθρώπινα Δικαιώματα	3				3	3	5
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	18				18	18	30
Β Εξάμηνο (5 Υποχρεωτικά και 1 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ* (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	3				3	3	5
2. Κοινωνικός Σχεδιασμός και Στοιχεία Οικονομικής Θεωρίας	3				3	3	5
3. Μεθοδολογία Ποιοτικής Έρευνας	3				3	3	5
4. Εισαγωγή στην Οργάνωση της Διεθνούς Κοινωνίας	3				3	3	5
5. Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	3				3	3	5
5 ECTS σε Μαθήματα Επιλογής	3				3	3	5
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	18				18	18	30
Γ Εξάμηνο (5 Υποχρεωτικά και 1 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	3				3	3	5
2. Κοινωνική Εργασία και Πολυπολιτισμικότητα (ΠΔΕ)	3				3	3	5
3. Κοινωνιολογικές Θεωρίες	3				3	3	5
4. Μεθοδολογία Ποσοτικής Έρευνας	3				3	3	5
5. Ευρωπαϊκή Ένωση: Ιστορία, Θεσμοί και Πολιτικές	3				3	3	5
5 ECTS σε Μαθήματα Επιλογής	3				3	3	5
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	18				18	18	30

Δ Εξάμηνο (4 Υποχρεωτικά και 2 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ * (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1.ΘΕΩΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	3				3	3	5
2.ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ(ΠΔΕ)	3				3	3	5
3.Ανθρώπινη Ανάπτυξη(ΠΔΕ)	3				3	3	5
4.Κοινωνική Στατιστική	3				3	3	5
10 ECTS σε Μαθήματα Επιλογής	6				6	6	10
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	18				18	18	30
<hr/>							
Ε Εξάμηνο (Πρακτική Άσκηση, 1 Υποχρεωτικό και 2 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ* (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Πρακτική Άσκηση I		19		19	19	7	8
2.Εποπτεία I	3				3	3	3
3. Ειδικά Θέματα Μεθόδων και Τεχνικών Παρέμβασης	3				3	3	4
4.Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση(ΠΔΕ)	3				3	3	5
10 ECTS σε Μαθήματα Επιλογής	6				6	6	10
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	15	19		19	34	22	30
<hr/>							
ΣΤ Εξάμηνο (2 Υποχρεωτικά και 4 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Συμβουλευτική(ΠΔΕ)	3				3	3	5
2. Ψυχοπαθολογία	3				3	3	5
20 ECTS σε Μαθήματα Επιλογής	12				12	12	20
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	18				18	18	30
<hr/>							
Ζ Εξάμηνο (4 Υποχρεωτικά και 2 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Κλινική Κοινωνική Εργασία(Τραύμα -Απώλεια-Πένθος)	3				3	3	5
2. Κοινωνική Εργασία στις Εξαρτήσεις	3				3	3	5
3. Παιδική Προστασία	3				3	3	5
4. Πολιτική Υγείας	3				3	3	5
10 ECTS σε Μαθήματα Επιλογής	6				6	6	10
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	18				18	18	30
<hr/>							

Η Εξάμηνο (Πρακτική Άσκηση)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Πρακτική Άσκηση II (ΠΔΕ)		19		19	19	7	15
2. Εποπτεία II	3				3	3	7
3. Ειδικά Θέματα Τεκμηριωμένης και Κλινικής Πρακτικής	3				3	3	8
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	6	19		19	25	13	30
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ							240

	ΔΜ	ECTS
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	143	240

Μαθήματα Επιλογής

Β Εξάμηνο (1Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Κοινωνία Πολιτών και Κοινωνική Πολιτική	3				3	3	5
2. Φύλο και Ισότητα (ΠΔΕ)	3				3	3	5
3. Κοινωνία, Εκπαίδευση και Περιβάλλον(ΠΔΕ)	3				3	3	5
Γ Εξάμηνο (1Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνική Εργασία με Αναπτηρία και Τρίτη Ηλικία	3				3	3	5
2. Κοινωνική Εργασία και Ενδοοικογενειακή Βία	3				3	3	5
3. Κοινωνικό Μάρκετινγκ – Κοινωνική Επιχειρηματικότητα	3				3	3	5
4. Διεθνείς Διαπραγματεύσεις και Διαχείριση Κρίσεων	3				3	3	5
5. Εγκληματολογία	3				3	3	5
6. Κοινωνική Παιδαγωγική και Κοινωνικοπολιτισμική Εμφύγωση(ΠΔΕ)	3				3	3	5
Δ Εξάμηνο (2 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Κοινωνική Εργασία στον Χώρο της Υγείας	3				3	3	5
2. Κοινωνική Ψυχολογία	3				3	3	5
3. Διεθνής Περιβαλλοντική Πολιτική	3				3	3	5
4. Μεταναστευτική Πολιτική και Προσφυγικές Ροές στη ΝΑ Ευρώπη	3				3	3	5
5. Ακαδημαϊκά Αγγλικά για Κοινωνικούς Λειτουργούς I	3				3	2	3

6. Εκπαίδευση Ενηλίκων-Δια Βίου Μάθηση(ΠΔΕ)	3				3	3	5
Ε Εξάμηνο (2 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Η Τέχνη στην Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας(ΠΔΕ)	3				3	3	5
2. Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων I	3				3	3	5
3. Ηθική και Δεοντολογία στην Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας	3				3	3	5
ΣΤ Εξάμηνο (4 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1. Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες	3				3	3	5
2. Κριτική Κοινωνική Εργασία και Μειονότητες	3				3	3	5
3. Καταστάσεις Κρίσης και Κοινωνικές Παρεμβάσεις	3				3	3	5
4. Διεθνής και Συγκριτική Κοινωνική Εργασία	3				3	3	5
5. Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων II	3				3	3	5
6. Συνταγματικοί Θεσμοί	3				3	3	5
7.Κοινωνική Ασφάλιση	3				3	3	5
8.Οικονομική Αξιολόγηση Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας	3				3	3	5
9. Πληροφορική I	3				3	2	3
10.Δίκαιο, Παραβατικότητα και Κοινωνική Εργασία με Ανηλίκους	3				3	3	5
11.Σύγχρονες Τεχνολογίες και κριτικός Αναστοχασμός στην Κοινωνική Εργασία και τη Συμβουλευτική (ΠΔΕ)	3				3	3	5
Z Εξάμηνο (2 Επιλογής)	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (ώρες)	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ (ώρες)	ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ/ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (Σύνολο ωρών)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ (Σύνολο)	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΔΜ)	Μονάδες ECTS
1.Κοινωνική Εργασία στην Ψυχική Υγεία	3				3	3	5
2. Εκπαιδευτική Εποπτεία και Προσωπική Ανάπτυξη(ΠΔΕ)	3				3	3	5
3. Διδακτική Κοινωνικών Επιστημών (ΠΔΕ)	3				3	3	5
4. Πληροφορική II*	3				3	3	5
5. Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας	3				3	3	5

* Το μάθημα **Πληροφορική II** δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του μέσου όρου του τίτλου σπουδών.

Παράρτημα 2

Κανονισμός πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών

Οι τελειόφοιτοι/τες φοιτητές/τριες (Ζ' και Η εξαμήνου) του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας (ΠΕ). Η ΠΕ είναι προαιρετική, αντικαθιστά τρία (3) κατ' επιλογήν μαθήματα και ισοδυναμεί με δεκαπέντε (15) διδακτικές μονάδες. Για την εκπόνηση ΠΕ, έκτασης 7.000-8.000 λέξεων, ο/η ενδιαφερόμενος/η φοιτητής/τρια οφείλει να έρθει σε συνεννόηση με μέλος ΔΕΠ του Τμήματος το οποίο θα έχει τη γνωστική συνάφεια και θα αποδεχθεί να επιβλέψει την εκπόνηση της εργασίας. Επίσης ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να συμμορφώνεται πλήρως προς τον ισχύοντα κανονισμό εκπόνησης ΠΕ του Τμήματος. Ειδικότερα, ο Κανονισμός προβλέπει α) το χρονοδιάγραμμα, το οποίο ξεκινά από το τέλος του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους από αυτό της αποφοίτησης του/της ενδιαφερόμενου/νης φοιτητή/τριας και β) την τυπική διαδικασία για την υποβολή, την παρουσίαση και την αξιολόγηση της ΠΕ. Οι Οδηγίες Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος, ενώ η ηλεκτρονική πλατφόρμα [Philologus](https://philologus.duth.gr) [<https://philologus.duth.gr>] παρέχει γλωσσική διόρθωση και φιλολογική επιμέλεια σε κείμενα που έχουν γραφτεί στην ελληνική γλώσσα από μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας του Δ.Π.Θ.

Επίσης στην πλατφόρμα eClass βρίσκονται χρήσιμες πληροφορίες για την λογοκλοπή [<https://eclass.duth.gr/modules/document/file.php/ALEX01185/Περί%20Λογοκλοπής.pdf>].

Το προσωπικό του Δ.Π.Θ. ενθαρρύνεται να χρησιμοποιεί την πλατφόρμα <https://www.lib.auth.gr/el/turnitin101> και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο για τον έλεγχο της λογοκλοπής. Οι εργασίες υπόκεινται και σε ηλεκτρονικό έλεγχο λογοκλοπής από τον/τη διδάσκοντα/ουσα. Κάθε εργασία που κατατίθεται, προπτυχιακή ή μεταπτυχιακή ή διδακτορική, συνοδεύεται με την ακόλουθη υπεύθυνη δήλωση, η οποία επισυνάπτεται στο τελικό κείμενο πριν από τη σελίδα περιεχομένων της εργασίας:

"Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας της παρούσας εργασίας και ότι έχω αναφέρει ή παραπέμψει σε αυτή, ρητά και συγκεκριμένα, όλες τις πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών, προτάσεων ή λέξεων, είτε αυτές μεταφέρονται επακριβώς (στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για την συγκεκριμένη έρευνα ή το συγκεκριμένο μάθημα/σεμινάριο/πρόγραμμα σπουδών."

Η έκταση της εργασίας είναι μεταξύ των 8.000 και 10.000 λέξεων. Το μορφολογικά χαρακτηριστικά και η διάταξη του περιεχομένου έχουν ως εξής:

Εξώφυλλο

Το εξώφυλλο περιλαμβάνει:

Τη φράση: ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ [κεφαλαία]

Το λογότυπο του Τμήματος²

Τη φράση Πτυχιακή Εργασία

Τον τίτλο της Πτυχιακής Εργασίας [με κεφαλαία γράμματα]

Το όνομα και επώνυμο (με αυτή τη σειρά) του φοιτητή / της φοιτήτριας

Τον τόπο (Κομοτηνή) και το έτος

Copyright

² Το λογότυπο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος <https://sw.duth.gr/>

Θα πρέπει να εμφανίζονται τα παρακάτω στοιχεία:

-Η λέξη Copyright και το σύμβολο © (στον επεξεργαστή κειμένου Word το σύμβολο βρίσκεται πηγαίνοντας στο μενού «Εισαγωγή [Insert]» → «Σύμβολο» [Symbol]).

- Το όνομα του συγγραφέα

- Το έτος έκδοσης

- Οι λέξεις «Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.»

-Το κείμενο: Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΔΠΘ δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και απόδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.
Παράδειγμα

Copyright © Όνομα του συγγραφέα, έτος **** Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Περίληψη [Εκταση: 300 έως 450 λέξεις]

Η περίληψη αποτελείται από δύο μέρη.

Το τυπικό μέρος αποτελείται από το εξής κείμενο:

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο [τίτλος] εκπονήθηκε από τον/την [όνομα, επώνυμο], φοιτητή /τρια του η' εξαμήνου του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΔΠΘ υπό την επίβλεψη του [τίτλος] [όνομα, επώνυμο] και ολοκληρώθηκε τον [μήνα] του [έτος]

Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει (ενδεικτικά) τον σκοπό της εργασίας, τη μεθοδολογία και τα συμπεράσματα

Αφιέρωση / αφιερώσεις Ευχαριστίες

Πίνακας περιεχομένων

Η αρίθμηση των πρώτων σελίδων είναι λατινική (i, ii, iii, iv, v, vi). Η κανονική αρίθμηση ξεκινά από το πρώτο κεφάλαιο. Τα περιεχόμενα έχουν τη μορφή τρίστηλου πίνακα, το περίγραμμα του οποίου δεν τυπώνεται, ως εξής

[αρίθμηση] [τίτλος κεφαλαίου] [σελίδα]

1 Εισαγωγή 5

2 Μεθοδολογία 7

εμφανίζονται δηλαδή τυπωμένα ως εξής:

1. Εισαγωγή 5

2. Μεθοδολογία 7

Στα περιεχόμενα, όπως και στο σώμα του κειμένου, εμφανίζεται διαβάθμιση των υποενοτήτων μέχρι τον τρίτο βαθμό, δηλαδή (παράδειγμα)

2. Ιστορική αναδρομή

2.1 Η περίοδος πριν την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους

2.1.1 Η Τουρκοκρατία

2.1.2 Από την επανάσταση του 1821 μέχρι την έλευση του Καποδίστρια

2.2 Η κατάσταση κατά τα πρώτα χρόνια ύπαρξης του Ελληνικού Κράτους

Λίστα Πινάκων

Λίστα Διαγραμμάτων (ή άλλων στοιχείων)]

Οι λίστες αυτές παρουσιάζουν, με τη δομή των περιεχομένων, πίνακες, διαγράμματα, εικόνες, προβολές δικτυακών τόπων και κάθε άλλο στοιχείο εκτός κειμένου.

Συντομογραφίες

Απόδοση όρων

Στην περίπτωση χρήσης ορολογίας από ξενόγλωσση βιβλιογραφία, η οποία δεν έχει αποδοθεί επισήμως στην ελληνική γλώσσα, ο/η συγγραφέας μπορεί να αναφέρει σε αυτήν την ενότητα την απόδοση στην ελληνική που θεωρεί περισσότερο δόκιμη.

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Κεφάλαιο 2: Μεθοδολογία

Κεφάλαιο 3 [και εξής]: [επιμέρους τίτλοι]

Κάθε κεφάλαιο μπορεί να περιλαμβάνει εμφανείς υπο-ενότητες μέχρι τρίτου βαθμού, με τη μορφή 1.1.1

Κεφάλαιο n: Συμπεράσματα

Βιβλιογραφία

Για τη μορφή και άλλες πληροφορίες σχετικά με τη βιβλιογραφία βλέπετε οδηγία 5

Παραρτήματα Οδηγία 4. Μορφή

Η εργασία γράφεται σε ηλεκτρονικό υπολογιστή με τη χρήση λογισμικού επεξεργασίας κειμένων. Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες δεν υπάρχει άλλη υπόδειξη χρησιμοποιούνται πεζά γράμματα, μαύρου χρώματος, τύπου times, μεγέθους 12 (στις υποσημειώσεις: 10). Οι υποσημειώσεις τίθενται στο τέλος κάθσελίδας, με ενιαία αρίθμηση για όλη την εργασία. Έμφαση εντός του κειμένου μπορεί να δίνεται με τη χρήση italics. Τονισμένες λέξεις (bold) μπορεί να χρησιμοποιούνται μόνο στους τίτλους των κεφαλαίων. Καμία άλλη διαφοροποίηση δεν είναι αποδεκτή, εκτός αν συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι.

Τα περιθώρια κάθε σελίδας πρέπει να είναι τα συνήθη ενός λογισμικού επεξεργασίας κειμένων, δηλαδή το επάνω και το κάτω περιθώριο της σελίδας μεγέθους A4 πρέπει να είναι περίπου 2,54 εκατοστά και το αριστερό και δεξιό περιθώριο πρέπει να είναι περίπου 3,5 και 2,5 εκατοστά αντίστοιχα. Οι παραπάνω τιμές νοούνται κατά προσέγγιση. Το διάστημα μεταξύ των σειρών (διάστιχο) είναι 1,5 γραμμή. Κάθε κεφάλαιο ξεκινά από νέα σελίδα. Μεταξύ των παραγράφων μεσολαβεί κενή γραμμή. Το κείμενο έχει πλήρη στοίχιση αριστερά-δεξιά. Οι σελίδες φέρουν αρίθμηση κάτω και δεξιά. Για λόγους ορθολογικής περιβαλλοντικής διαχείρισης, αλλά και διευκόλυνσης της αρχειοθέτησης, συνίσταται η χρήση εκτύπωσης διπλής όψης, όπου αυτό είναι δυνατό.

Αριθμοί εντός του κειμένου από το μηδέν έως και το δέκα καλό είναι να παρουσιάζονται ολογράφως. Συνίσταται η χρήση διαχωριστικού χιλιάδων με τη μορφή τελείας (1.000), ενώ σε αριθμούς με δεκαδικά χρησιμοποιείται υποδιαστολή (6,54). Η χρήση αρκτικόλεξων είναι αποδεκτή, εφόσον την πρώτη φορά γίνεται πλήρης επεξήγηση. Για παράδειγμα:

Οι κτιριακές δομές του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) δεν είναι ικανοποιητικές. Το Ι.Κ.Α. διαθέτει σήμερα...

Πίνακες, διαγράμματα και λοιπά στοιχεία φέρουν στο πάνω μέρος τους αρίθμηση και τίτλο. Η αρίθμηση θα είναι της μορφής 1.1, 1.2 και εξής, όπου ο πρώτος αριθμός αναφέρεται στον αριθμό του κεφαλαίου και ο δεύτερος στον αύξοντα αριθμό του πίνακα. Εφόσον δεν πρόκειται για πρωτογενή στοιχεία που συγκεντρώνει ο/η συγγραφέας της εργασίας, πρέπει να αναφέρεται η πηγή στο κάτω μέρος του πίνακα. Παράδειγμα:

Πίνακας 1.2: Οι δαπάνες υγείας στην Ελλάδα (σε εκατ. €)

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

Πηγή: Ulrich, 1983

Πλήρης αναφορά της πηγής θα πρέπει στη συνέχεια να γίνεται εντός της βιβλιογραφίας, σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες. Για το παράδειγμά μας, η αναφορά θα ήταν ως εξής:

Ulrich, W., 1983. *Critical heuristics of social planning*. 2nd ed. Chicago: University of Chicago Press, pp. 70.

Για κάθε πίνακα, διάγραμμα και άλλο στοιχείο εκτός κειμένου θα πρέπει να υπάρχει αντίστοιχη αναφορά μέσα στο κείμενο.

Οι μαθηματικές σχέσεις μέσα στο κείμενο θα πρέπει να αριθμούνται με τον ίδιο 4 τρόπο που αριθμούνται οι πίνακες δηλαδή 1.1, 1.2 και εξής αλλά ο αριθμός τοποθετείται μέσα σε παρένθεση δίπλα σε κάθε σχέση.

Παράδειγμα] $x=y+z$ (1.3)

Οδηγία 5. Σύνταξη Αναφορών και Βιβλιογραφικών Πηγών

Για τη συγγραφή μιας εργασίας χρησιμοποιείτε διάφορες πηγές (βιβλία, άρθρα, επιστημονικές εργασίες κλπ). Όλες αυτές οι πηγές θα πρέπει να εμφανίζονται και μέσα στο κείμενο της εργασίας σας (αναφορές), αλλά και στο τέλος αυτής συγκεντρωτικά (βιβλιογραφία). Στο παρόν κείμενο θα βρείτε βασικούς κανόνες σύνταξης των αναφορών και των βιβλιογραφικών πηγών.

Οδηγίες σύνταξης Αναφορών

Μέσα στο κείμενο της εργασίας σας θα πρέπει να παρουσιάζονται αναφορές στο έργο άλλων συγγραφέων. Οι αναφορές καταγράφονται μέσα σε παρένθεση. Υπάρχουν πολλά συστήματα σύνταξης βιβλιογραφικών αναφορών. Το πιο διαδεδομένο είναι το σύστημα «συγγραφέας-χρονολογία» του Πανεπιστημίου του Harvard, το οποίο παρουσιάζεται παρακάτω.

Αναφορά στο έργο ενός συγγραφέα εντός του κειμένου

Όταν γίνεται αναφορά στο έργο ενός συγγραφέα, μέσα στο κείμενο της εργασίας μας, γράφουμε το επώνυμο του συγγραφέα (εκτός παρένθεσης) και τη χρονολογία έκδοσης του έργου του (μέσα σε παρένθεση) ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου) ή

εναλλακτικά και το επώνυμο του συγγραφέα και τη χρονολογία έκδοσης του έργου του μέσα σε παρένθεση: (Επώνυμο συγγραφέα, έτος έκδοσης έργου)

π.χ. Ο Παπαδόπουλος (1994) βρήκε ότι η ελαστικότητα ζήτησης των υπηρεσιών υγείας κυμαίνεται μεταξύ 0,6-0,8 ή

Η ελαστικότητα ζήτησης των υπηρεσιών υγείας κυμαίνεται μεταξύ 0,6-0,8 (Παπαδόπουλος, 1994).

Romer (1994) found that... ή

When income elasticity is greater than one (Romer, 1994), then...

Οι φράσεις Παπαδόπουλος (1994) και (Παπαδόπουλος, 1994) υποδηλώνουν δυο διαφορετικούς τρόπους γραφής της αναφοράς στο έργο του Παπαδόπουλου. Μπορείτε να επιλέξετε όποιον τρόπο επιθυμείτε.

Σημειώστε επίσης, ότι η πηγή στην οποία αναφερόμαστε μπορεί να είναι βιβλίο, άρθρο ή εργασία, που λάβαμε από έντυπο ή το διαδίκτυο, με συγγραφέα τον Παπαδόπουλο. Η αναφορά μέσα στο κείμενο θα γραφεί με τον ίδιο τρόπο, όποιος και αν είναι ο τύπος του έργου.

Όταν τελειώσετε την εργασία σας, μετά από τη συγγραφή των συμπερασμάτων, γράφετε τη φράση **Βιβλιογραφία** και καταγράφετε λεπτομερώς όλες τις βιβλιογραφικές πηγές που χρησιμοποιήσατε στην εργασία σας. Για παράδειγμα για την παραπάνω αναφορά, θα γράψετε:

Παπαδόπουλος, Κ., 1994. *Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία*. Β' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Ο τρόπος σύνταξης των βιβλιογραφικών πηγών παρουσιάζεται στην επόμενη ενότητα.

Αναφορά στο έργο δύο συγγραφέων

Όταν πρόκειται για έργο με δύο συν-συγγραφείς, ακολουθούμε έναν από τους εξής τρόπους σύνταξης:
Επώνυμο 1ου συγγραφέα και Επώνυμο 2ου συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου) ή
(Επώνυμο 1ου συγγραφέα και Επώνυμο 2ου συγγραφέα έτος έκδοσης έργου)

π.χ. Οι Παπαδόπουλος και Ζαφειρόπουλος (1994) έδειξαν ότι...ή (Παπαδόπουλος & Ζαφειρόπουλος 1994)
Crane and Urquhart (1994) suggest...ή (Slater & Jones 1996)

Αναφορά στο έργο πολλών συγγραφέων

Όταν πρόκειται για έργο με πολλούς συν-συγγραφείς, εφαρμόζουμε έναν από τους ακόλουθους τρόπους σύνταξης:

Επώνυμο 1ου συγγραφέα κ.ά. (έτος έκδοσης έργου) ή
(Επώνυμο 1ου συγγραφέα κ.ά. έτος έκδοσης έργου)

π.χ. Ο Παπαδόπουλος κ.ά. (1995) απέδειξαν ότι....ή .....(Παπαδόπουλος κ.ά. 1995)
Green et al (1995) found that.....ή .....(Green et al 1995)

Αναφορά στα έργα πολλών συγγραφέων

Όταν γίνεται αναφορά σε έργα πολλών συγγραφέων, μέσα στο κείμενο της εργασίας μας, γράφουμε:

Επώνυμο 1ου συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου 1ου συγγραφέα) και Επώνυμο 2ου συγγραφέα (έτος έκδοσης έργου 2ου συγγραφέα) ή
(Επώνυμο 1ου συγγραφέα έτος έκδοσης 1ου έργου, Επώνυμο 2ου συγγραφέα έτος έκδοσης 2ου έργου)

π.χ. Οι Παπαδόπουλος (1946) και Ζαφειρόπουλος (1948) έδειξαν ότι.....ή
(Παπαδόπουλος 1946, Ζαφειρόπουλος 1948)
Jones (1946) and Smith (1948) have both shown.....ή
(Jones 1946; Smith 1948)

Αναφορά σε δύο έργα ενός συγγραφέα

Η αναφορά σε δύο έργα ενός συγγραφέα, παρατίθεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα (έτος έκδοσης 1ου έργου, έτος έκδοσης 2ου έργου) ή
(Επώνυμο συγγραφέα έτος έκδοσης 1ου έργου, έτος έκδοσης 2ου έργου)

π.χ. Όπως υπέδειξε ο Παπαδόπουλος (1992, 1994).... ή (Παπαδόπουλος 1992, 1994).....
as suggested by Bloggs (1992, 1994).... ή (Bloggs 1992, 1994).....

Αναφορά σε δύο έργα ενός συγγραφέα ίδιας χρονολογίας

Ειδικότερα, στην περίπτωση που τα έργα αυτά έχουν ίδια χρονολογία συγγραφής, ονομάζουμε την μία αναφορά α και την άλλη β:

Επώνυμο συγγραφέα (έτος έκδοσης 1ου έργου α, έτος έκδοσης 2ου έργου β)

π.χ. Ο Παπαδόπουλος (1993α, β) έδειξε ότι .....

Bloggs (1993a, b) has stated.....

Στις αναφορές, μπορείτε να συμπεριλαμβάνετε και τον αριθμό της σελίδας από όπου πήρατε την πληροφορία:

Όπως αναφέρει ο Παπαδόπουλος (1966, σ.124).... ή ..... (Παπαδόπουλος 1966, σ.124)

Οδηγίες σύνταξης Βιβλιογραφικών Πηγών

Στο τέλος κάθε εργασίας, κάτω από τον τίτλο **Βιβλιογραφία**, παρουσιάζονται, με αλφαριθμητική σειρά, όλες οι βιβλιογραφικές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνησή της. Για την σύνταξη των βιβλιογραφικών πηγών ακολουθούνται διάφορα συστήματα. Στο χώρο των οικονομικών και κοινωνικών επιστημών το πλέον διαδεδομένο είναι το σύστημα σύνταξης βιβλιογραφικών πηγών του Πανεπιστημίου του Harvard, το οποίο παρουσιάζεται παρακάτω. Η παρουσίαση των βιβλιογραφικών πηγών θα πρέπει να διακρίνεται από ομοιομορφία.

Σύγγραμμα ενός συγγραφέα

Όταν για τη συγγραφή της εργασίας σας χρησιμοποιήσατε στοιχεία από κάποιο βιβλίο-σύγγραμμα (ενός συγγραφέα), η βιβλιογραφική πηγή θα πρέπει να εμφανίζεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης συγγράμματος. **Τίτλος συγγράμματος** [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 1983. *Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία*. Β' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Ulrich, W., 1983. *Critical heuristics of social planning*. 2nd ed. Chicago: University of Chicago Press.

Σύγγραμμα 2, 3 και περισσότερων συγγραφέων (να αναφέρονται όλοι)

Όταν για τη συγγραφή της εργασίας σας χρησιμοποιήσατε στοιχεία από κάποιο βιβλίο-σύγγραμμα (2-3 συγγραφέων), η βιβλιογραφική πηγή θα πρέπει να εμφανίζεται ως εξής:

Επώνυμο 1ου συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος 1ου συγγραφέα & Επώνυμο 2ου συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος 2ου συγγραφέα, και ούτω καθεξής για όλους του συν- συγγραφείς, έτος έκδοσης συγγράμματος. **Τίτλος συγγράμματος** [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ. & Ζαφειρόπουλος, Γ., 1983. *Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία*. Β' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Kirk, J. & Munday, R.J., 1988. *Narrative analysis*. 3rd ed. Bloomington: Indiana University Press.

Στην περίπτωση τριών και περισσότερων συν-συγγραφέων το σύμβολο & αντικαθίσταται από κόμμα.

Κεφάλαιο ή άρθρο σε συλλογικό τόμο

Στην περίπτωση που γίνεται αναφορά σε κεφάλαιο-άρθρο ενός συλλογικού τόμου [κάποιος συγγραφέας-

editor (στο παρακάτω υπόδειγμα, ο Κανελλόπουλος) αναλαμβάνει να συγκεντρώσει άρθρα από διαφόρους συγγραφείς (ένας εκ των οποίων είναι ο Παπαδόπουλος, ο οποίος έχει γράψει ένα άρθρο με τίτλο «Περιβαλλοντικοί Φόροι στην Ελλάδα») και να εκδώσει έναν συλλογικό τόμο (ο τίτλος του τόμου είναι Περιβαλλοντική Πολιτική στην Ελλάδα)], η βιβλιογραφική πηγή θα πρέπει να εμφανίζεται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα του άρθρου, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα του άρθρου, έτος έκδοσης συλλογικού τόμου. Τίτλος άρθρου. Στο Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα-editor, Επώνυμο συγγραφέα-editor, εκδ. Τίτλος συλλογικού τόμου [με πλάγια γράμματα]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος. Αριθμός κεφαλαίου.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 1975. Περιβαλλοντικοί Φόροι στην Ελλάδα. Στο Γ. Κανελλόπουλος, εκδ. Περιβαλλοντική Πολιτική στην Ελλάδα. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική. Κεφ. 2.

Smith, J., 1975. A source of information. In W. Jones, ed. *One hundred and one ways to find information about health*. Oxford: Oxford University Press. Ch. 2.

Συγγράμματα ιδίου συγγραφέα με ίδιο έτος έκδοσης

Όταν για τη συγγραφή της εργασίας μας χρησιμοποιήσαμε δύο συγγράμματα (το Πολιτική Οικονομία και το Μακροοικονομία) του ίδιου συγγραφέα (Κ. Παπαδόπουλου) που έχουν γραφεί την ίδια χρονιά (1966), ονομάζουμε το ένα έργο α και το άλλο β, και οι βιβλιογραφικές πηγές εμφανίζονται ως εξής:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης συγγράμματος α. Τίτλος συγγράμματος [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος. Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης συγγράμματος β. Τίτλος συγγράμματος [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός έκδοσης [προαιρετικά]. Πόλη έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 1966a. Πολιτική Οικονομία. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική. Παπαδόπουλος, Κ., 1966β. Μακροοικονομία. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Soros, G., 1966a. *The road to serfdom*. Chicago: University of Chicago Press.

Soros, G., 1966b. *Beyond the road to serfdom*. Chicago: University of Chicago Press.

Άρθρα από επιστημονικά περιοδικά

Για τη συγγραφή μιας εργασίας μπορεί να χρησιμοποιήσουμε άρθρα από επιστημονικά περιοδικά. Στο παρακάτω π.χ. χρησιμοποιήσαμε το άρθρο με τίτλο «Οι περιβαλλοντικοί φόροι στην Ελλάδα» με συγγραφέα τον κ. Παπαδόπουλο που δημοσιεύτηκε το 2001 στο επιστημονικό περιοδικό «Περιβάλλον και Οικονομία», και συγκεκριμένα στον τόμο 97, αριθμός 2, στις σελίδες 63-64:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης περιοδικού. Τίτλος άρθρου. Τίτλος επιστημονικού περιοδικού [με πλάγια γράμματα]. Αριθμός τόμου [Volume] Αριθμός τεύχους [Number, σε παρένθεση], σσ. αρχική σελίδα άρθρου – τελική σελίδα άρθρου.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2001. Οι περιβαλλοντικοί φόροι στην Ελλάδα. *Περιβάλλον και Οικονομία*, 97 (2), σσ. 63-69.

Perry, C., 2001. What health care assistants know about clean hands. *Nursing Times*, 97 (2), p.63-69.

Άρθρα από εφημερίδες

Για τη συγγραφή μιας εργασίας μπορεί να χρησιμοποιήσουμε άρθρα από εφημερίδες. Στο παρακάτω π.χ. χρησιμοποιήσαμε το άρθρο με συγγραφέα τον κ. Παπαδόπουλο και τίτλο «Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα του 2008» που δημοσιεύτηκε στο Βήμα στις 3/12/2007, στις σελίδες 4-5:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης άρθρου. Τίτλος άρθρου. Τίτλος εφημερίδας [με πλάγια γράμματα], ημέρα και μήνας έκδοσης άρθρου σσ. αρχική σελίδα άρθρου – τελική σελίδα άρθρου.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2007. Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα του 2008. *To Βήμα*, 3 Δεκ. σσ. 4-5.
Slapper, Gary., 2005. Corporate manslaughter: new issues for lawyers. *The Times*, 3 Sep. p.4-5.

Άρθρα από επιστημονικά περιοδικά στο διαδίκτυο

Για τη συγγραφή μιας εργασίας μπορεί να χρησιμοποιήσουμε άρθρα από επιστημονικά περιοδικά που βρίσκονται online στο διαδίκτυο. Στο παρακάτω π.χ. χρησιμοποιήσαμε το άρθρο με τίτλο «Η Συνθήκη του Bretton Woods» με συγγραφέα τον κ. Παπαδόπουλο που δημοσιεύτηκε το 2002 στο επιστημονικό περιοδικό «Πολιτική Οικονομία», και συγκεκριμένα στον τόμο 42, αριθμός 6. Το άρθρο ήταν διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.pol.upenn/articles> των Επιστημονικών Εκδόσεων Παν. Μακεδονίας και η πρόσβαση σε αυτό πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουνίου 2005:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης άρθρου. 9 Τίτλος άρθρου. Τίτλος επιστημονικού περιοδικού [με πλάγια γράμματα] [Διαδίκτυο], Αριθμός τόμου [Volume] Αριθμός τεύχους [Number, σε παρένθεση], Διαθέσιμο στο: ηλεκτρονική διεύθυνση (Εκδοτικός οίκος) [σε παρένθεση] [πρόσβαση ημερομηνία πρόσβασης].

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2002. Η Συνθήκη του Bretton Woods. *Πολιτική Οικονομία*, [Διαδίκτυο]. 42 (6), Διαθέσιμο στο: <http://www.pol.upenn/articles> (Επιστημονικές Εκδόσεις Παν. Μακεδονίας) [πρόσβαση 12 Ιουνίου 2005].

Boughton, J.M., 2002. The Bretton Woods proposal: an indepth look. *Political Science Quarterly*, [Online]. 42 (6), Available at: <http://www.pol.upenn/articles> (Blackwell Science Synergy) [accessed 12 June 2005].

Άρθρα από εφημερίδες στο διαδίκτυο

Για τη συγγραφή μιας εργασίας μπορεί να χρησιμοποιήσουμε άρθρα από εφημερίδες που βρίσκονται online στο διαδίκτυο. Στο παρακάτω π.χ. χρησιμοποιήσαμε το άρθρο με συγγραφέα τον κ. Παπαδόπουλο και τίτλο «Αναδιανεμητικές Επιδράσεις του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας στην Ελλάδα» που δημοσιεύτηκε στο Βήμα Online στο διαδίκτυο στις 1/6/2003. Το άρθρο ήταν διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.timesonline.co.uk/printFriendly/011-1506-669.html> και η πρόσβαση σε αυτό πραγματοποιήθηκε στις 17/3/2005:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος έκδοσης άρθρου. Τίτλος άρθρου. Τίτλος εφημερίδας [με πλάγια γράμματα] [Διαδίκτυο], Ημέρα και μήνας έκδοσης Διαθέσιμο στο: ηλεκτρονική διεύθυνση [πρόσβαση ημερομηνία πρόσβασης].

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2003. Αναδιανεμητικές Επιδράσεις του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας στην Ελλάδα. *To Βήμα Online*, [Διαδίκτυο].1 Ιουνίου Διαθέσιμο στο : <http://www.timesonline.co.uk/printFriendly/011-1506-669.html> [πρόσβαση 17 Μαρτίου 2005]

Chittenden, M., Rogers, L. & Smith, D., 2003. Focus: 'Targetitis ails NHS. *Times Online*, [internet]. 1 June Available at : <http://www.timesonline.co.uk/printFriendly/0,,11-1506669.html> [accessed 17 March 2005]

Άρθρα σε συνέδρια

Για τη συγγραφή μιας εργασίας μπορεί να χρησιμοποιήσουμε άρθρα που έχουν παρουσιαστεί σε συνέδρια. Στο παρακάτω π.χ. χρησιμοποιήσαμε το άρθρο του κ. Παπαδόπουλου με τίτλο «Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα» που παρουσιάστηκε στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικονομολόγων στην Αθήνα στις 24-27 Μαρτίου 2005:

Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα ονόματος συγγραφέα, έτος πραγματοποίησης συνεδρίου. Τίτλος άρθρου. Στο *Τίτλος συνεδρίου* [με πλάγια γράμματα]. Πόλη πραγματοποίησης συνεδρίου, Χώρα πραγματοποίησης συνεδρίου Ημερομηνία πραγματοποίησης συνεδρίου. Φορέας οργάνωσης συνεδρίου: έδρα φορέα.

π.χ. Παπαδόπουλος, Κ., 2005. Η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα. Στο *6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικονομολόγων*. Αθήνα, Ελλάδα 24-27 Μαρτίου 2005. Οικονομικό Επιμελητήριο: Αθήνα.

Brown, J., 2005. Evaluating surveys of transparent governance. In UNDESA, (United Nations Department of Economic and Social Affairs) *6th Global forum on reinventing government: towards participatory and transparent governance*. Seoul, Republic of Korea 24-27 May 2005. United Nations: New York.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το σύστημα σύνταξης βιβλιογραφικών πηγών μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα: <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>